

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus
Toimintakertomus 2005

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2006

Toimitus Ritva Paananen ja Sirkka Rautoja
Julkaisuluettelo Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä
Kannen kuva Julia Laaksomies / Vapaa Mango

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Toimintakertomus 2005

Sisällysluettelo

1. Johdon katsaus	5
1.1 Toimintaympäristö	5
1.2 Tuloksellisuus ja vaikuttavuus	6
Kielentutkimus	6
Kielenhuolto	7
Tietohuolto	7
1.3 Henkisten voimavarojen hallinta	7
2. Tuloksellisuuden kuvaus	8
2.1 Kielentutkimus	9
Sanakirjahankkeet	9
Kielen käytön ja vaihtelun tutkimushankkeet	11
2.2 Kielenhuolto	13
Suomen kielen huolto	14
Ruotsin kielen huolto	15
2.3 Vähemmistökielet	16
Saamelaiskielet	17
Suomen romanikieli	17
Suomalainen viittomakieli	17
2.4 Tietohuolto	18
Arkistot ja aineistot	18
Kirjasto	18
2.5 Johtaminen, hallinto ja kehittämistyö	20
2.6 Kääntäjien tutkintolautakunta	21
3. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	22
Työhyvinvointi ja työsuojelu	23
Henkilöstökoulutus	23
4. Talous	24
5. Julkaisut 2005	28

1. Johdon katsaus

1.1 Toimintaympäristö

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen (Kotuksen) toimintaympäristöä on sekä tutkimuskohde, kieli itse, että se konkreettinen ympäristö, joka luo edellytykset laitoksen toiminnalle. Kotuksen kiinnostus on siis vuonna 2005 kohdistunut sekä kieleen että kielioloihin.

Vuoden 2005 toimintaympäristölle luonteenomaisia olivat ainakin seuraavat viisi seikkaa:

- Kielten käyttöalat ja suhde lingua francaan, Englantiin, oli keskeinen teema kaikkialla Euroopassa. Myös vähemmistökielten asema oli paljon esillä eri yhteyksissä.
- Keskustelu tutkimusjärjestelmästä ja tutkimusrahoituksen järjestämisestä oli vilkasta, ja tieteen merkitys oli hyvin esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa.
- Valtionhallinnossa ohjeistettiin toiminnan raportointia, vahvistettiin tulosohejausta ja käynnistettiin tuottavuusohjelmien suunnittelu.
- Sähköisen vuorovaikutuksen merkitystä korostettiin entistä enemmän ja sähköisten aineistojen saatavuus parani.
- Henkilöstön voimavaroja ja jaksamista käsiteltiin valtionhallinnossa sekä yksilön näkökulmasta että laajemminkin työvoimapolitiikan ja tulevaisuuden työelämän näkökulmasta.

Englannin kielen käyttöalan laajentuminen on lisännyt keskustelua muiden kielten asemasta ja kielten rinnakkainelosta, jonka tärkeydestä on tultu tietoisemmaksi kuin aiemmin. Suomessa käytettäviä kieliä on enemmän kuin ennen, ja suomen- ja ruotsinkielisetkin ympäristöt muuttuvat, kun väestö siirtyy kasvukeskuksiin, kaupunkeihin ja kaupunkien liepeille. Monenlaiselle kielitiedolle ja kielen tarkastelulle on kysyntää. Tekstityön runsaus on eri ammateissa tavallista, ja kielten historia ja oma kulttuuri kiinnostaa. Kotuksen rooli on ollut keskeinen kielipoliittisessa työssä. Pohjoismaiden ja muiden Euroopan maiden kanssa tehtävä kielipoliittinen työ onkin käynyt yhä tärkeämmäksi, koska kansalliskielten on entistä vahvemmin korostettava rooliaan yhteiskunnan kaikilla aloilla käytettävänä kielinä ja vähemmistökielten vahvistettava asemiaan äidinkielenä monien äidinkielten joukossa. Samalla on korostettu kielten opiskelun tärkeyttä.

Tutkimusjärjestelmää koskeva keskustelu jatkui vuonna 2005 erilaisten selvitysten pohjalta, joista Kotusta koskee erityisesti sektoritutkimuslaitoksia käsittelevä raportti. Tiedepoliittisessa keskustelussa on ylipäätään käsitelty paljon suomalaisen tutkimusrahoituksen osuutta, yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yritysten suhdetta toiminnan rahoittamisessa ja Euroopan tutkimuspolitiikan suuntaviivoja. Niin ikään sekä yliopistojen että tutkimuslaitosten roolista ja työnjaosta keskusteltiin vuonna 2005 vilkkaasti, ja tämä keskustelu jatkuu. Lähivuosina laitosten onkin profiloitettava entistä selvemmin ja perusteltava olemassaoloaan myös yhteiskunnallisen relevanssin näkökulmasta.

Opetusministeriön alaisten laitosten tulosohjausta koskeva ensimmäinen valmisteluvaihe saatiin vuonna 2005 päätökseen, ja kunkin laitoksen tulosalueet ja indikaattorit määriteltiin. Toisessa vaiheessa ohjelmassa on toiminnan tarkasteleminen mm. valtioneuvoston esittämän tuottavuusohjelman valossa. Muutenkin suunnittelun ja raportoinnin merkitystä tähdennettiin valtionhallinnossa aikaisempaa enemmän.

Työn luonne on muuttunut erityisesti tietotekniikan kehityksen ansiosta. Sanakirjojen rakenteisten toimitusjärjestelmien kehittäminen on viime aikoina ollut keskeinen osa Kotuksen toimintaa. Uusien järjestelmien käyttöönotto on avannut ja monipuolistanut mahdollisuuksia käyttää laajojakin aineistoja. Myös toiveet aineistojen saamiseksi verkkoon tutkijoiden ja muidenkin ulottuville ovat lisääntyneet, ja erilaisia hakemistoja ja tietokantoja tehdään. Näin Kotus on osaltaan toteuttanut avoimen julkaisemisen politiikkaa siellä, missä tekijänoikeudet tai muut rajoitukset eivät ole esteenä.

Henkilöstön jaksaminen ja ammattitaidon ylläpitäminen on aiemminkin ollut menestyksellisen toiminnan edellytys, mutta viime vuosina siihen on syystä kiinnitetty yhä enemmän huomiota. Osaamisen ylläpito on ollut sekä pätevoitymistä tukevaa jatkokoulutusta että työssä oppimista. Myös uusien tutkijoiden rekrytointi on haastavaa; jotta saadaan varmistettua hankkeiden eteneminen ja mahdollisuudet joustavien toimenkuvien synnyttämiseen, tutkijoilta edellytetään yhä enemmän ennakkoluulottomuutta toimia muuttuvissa oloissa ja erilaisissa hankkeissa. Kotuksen työntekijät sitoutuvat työhönsä vahvasti ja ovat hyvin motivoituneita. Palkkaustasoa ei edelleenkään ole saatu tarpeeksi nostetuksi, joten siihen ollaan aiheellisesti tyytymättömiä. Tutkijoiden rekrytoijana Kotuksella on alallaan tärkeä rooli, ja toistaiseksi hakijoita on riittänyt.

1.2 Tuloksellisuus ja vaikuttavuus

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus saavutti hyvin vuodeksi 2005 laaditun toimintasuunnitelman ja tulossopimuksen tavoitteet. Julkaisuillaan ja asiantuntijatyöllään Kotus osallistui kielestä käytävään keskusteluun julkisuudessa, tiedeyhteisössä, valtionhallinnossa ja yhteiskunnassa laajemminkin.

Kielentutkimus

Vuosi 2005 oli satoisa sanakirjavuosi. *Karjalan kielen sanakirjan* kuudes osa valmistui, ja siten laaja ja vaativa sanakirjahanke saatettiin päätökseen. Sanakirjan valmistuminen herätti ansaittua huomiota myös tiedeyhteisön ulkopuolella niin Suomessa kuin Karjalassakin. Uusi sähköinen nykysuomea kuvaava *Kielitoimiston sanakirja* ilmestyi alkuvuodesta. Se on saavuttanut laajan käyttäjäjoukon, muun muassa monet instituutiot ja yritykset ovat hankineet sen henkilöstönsä käyttöön, ja se on ollut julkisuudessa monipuolisesti esillä.

Myös muissa tutkimushankkeissa saavutettiin hyviä tuloksia. Tutkimushankkeille on ollut leimallista tiivis kansallinen ja/tai kansainvälinen yhteistyö. Erityisesti puhutun kielen tutkijat ja nimistöntutkijat ovat verkottuneet hyvin sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Myös kieliteknologinen työ on ollut sidoksissa moniin muihin kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin. Niin ikään romanikielen ja viittomakielen piirissä tehtävä tutkimustyö on luonteeltaan ja kontakteiltaan kansainvälistä. Kaikkiaan Kotuksen tutkijoiden verkottuminen on vuosi vuodelta lisääntynyt. Liikkuvuutta ja kansainvälisyyttä on silti syytä lisätä sekä tutkimusryhmissä että laajemmin Kotuksessa.

Kielenhuolto

Kielenhuolto on pitänyt esillä kielipoliittisia kysymyksiä ja äidinkielten asemaa ja käyttänyt kielineuvonnassa yhä enemmän hyväksi verkon tarjoamia mahdollisuuksia. Kielenhuollon keskeisenä tavoitteena on kieltä koskevan tiedon tuottaminen ja sen saaminen kaikkien ulottuville ja tässä tavoitteessaan se on onnistunut hyvin. Viime vuosina on kyetty monipuolistamaan myös työn sisältöjä ja lisätty tiivistä yhteyttä hallinnon edustajiin varsinkin EU-kielenhuollossa.

Kielitoimisto vietti 60-vuotisjuhliiaan vuonna 2005, ja tämä toi lisää näkyvyyttä koko Kotukselle. Ruotsinkielinen Suomi on keskustellut vilkkaasti ruotsin kielen asemasta Suomessa. *Kielikello* ja *Språkbruk* ovat levinneet laajalle ja vaikuttavat monilla työpaikoilla ja kouluissa. Ylipäätään kielenhuollon näkyvyys on hyvä, ja kielenhuoltajat esiintyvät aktiivisesti sekä täsmäyleisöille että suurelle yleisölle. Erityisen tiivistä yhteistyötä on tehty lehdistön ja Yleisradion kanssa.

Tietohuolto

Tietotekniikan merkitys kaikissa hankkeissa on korostunut entisestään. Tietohuoltoon onkin Kotuksessa panostettu jälleen vuonna 2005 aikaisempaa enemmän. Atk-asiantuntemus ja tietotekniikan ajantasaisuus on Kotuksen hankkeiden edellytys. Tämä koskee tutkimushankkeita, sanakirjojen toimitustyötä, kielenhuoltoa ja kaikkea kieliaineistoihin liittyvää toimintaa.

Aineistojen saatavuus parantui toimintavuonna merkittävästi, kun saatiin valmiiksi suuri määrä uusia korpuksia. Erilaisia hakemistoja kehitettiin ja saatettiin siten vanhoja aineistoja paremmin käyttäjien ulottuville. Ääninauhotteiden digitoinnissa tavoitteet ylitettiin reippaasti. Myös kirjaston tavoitteet toteutuivat hyvin. Kirjaston kuten arkistojenkin spontaani asiakaspalaute on ollut erittäin myönteistä, ja kirjaston käyttäjät pitävät kokoelmia laadukkaina. Sähköistäminen on parantanut selvästi aineistojen saatavuutta ja käytettävyyttä. Tätä työtä Kotus on tehnyt sekä yksin että yhteistyössä muiden muistiorganisaatioiden kanssa. Kotuksen arkistot ovat laajat ja ne on koottu eri aikoina. Siten niiden kehittäminen on haastavaa. Keskeisenä tehtävänä on edelleen parantaa niiden tunnettuutta, ja aineistojen saaminen sähköiseen muotoon kysyy aikaa ja varoja.

1.3 Henkisten voimavarojen hallinta

Työhyvinvointi on osa Kotuksen tulossopimusta, ja siihen on kiinnitetty huomiota kaikessa toiminnassa. Kotuksen vahvuutena on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö, vakituiset työsuhteet ja suhteellisen vähäinen henkilöstön vaihtuvuus. Vaihtuvuuden osalta tilanne tulee tosin muuttumaan lähivuosina, kun moni pitkäaikainen työntekijä siirtyy eläkkeelle. Kotuksen eläköitymisikä on varsin korkea, yli 64 vuotta. Sairauspoissaoloja on normaali määrä vaikka henkilöstön keski-ikä on melko korkea (noin 48 vuotta).

Työkyvystä huolehditaan seuraamalla henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä ylläpidetään tarjoamalla henkilöstölle erilaisia liikuntamahdollisuuksia. Kotus on myös anonut ja saanut Valtiokonttorilta erityistä Kaiku-hankerahaa, jota on käytetty ikääntyvien työntekijöiden hyväksi. Kotuksen työtyytyväisyys mitattiin syksyllä, ja tulokseksi saatiin 3,4 (asteikolla 1–5).

Vuoden 2005 aikana panostettiin erityisesti hyvään johtamiseen. Kymmenen Kotuksen esimiestä suoritti johtamisen erityisammattitutkinnon.

2. Tuloksellisuuden kuvaus

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen yleisenä tavoitteena on lisätä vaikuttavuuttaan ja vahvistaa yhteistyötä erityisesti kielen ammattilaisten piirissä. Kotuksen toimintaa tehdään tunnetuksi tieteellisten ja yleistajuisten julkaisujen, esitelmien ja luentojen, asiantuntijatehtävien sekä kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön ja osallistumisen kautta. Myös arkistoaineistoja ja kirjastopalveluja tarjotaan yhä laajemmalle yleisölle.

Kotuksen tuloksia mitataan seuraamalla kielentutkimuksen, kielenhuollon ja tietohuollon tuotoksia. Kotuksen indikaattorit ja tulokset ilmenevät taulukosta 1.

Kielentutkimuksen tulokset vaihtelevat vuosittain sivumäärältään sen mukaan, minkä verran on julkaistu laajoja sanakirjoja ja monografioita. Tieteellisten julkaisujen lukumäärä on lisääntynyt, mutta vuoden 2005 sivumäärä jää vähäisemmäksi kuin edellisinä vuosina. Esitelmien ja asiantuntijatehtävien määrä on suurempi kuin edellisinä vuosina. Kielineuvontaan tulleiden kysymysten määrä on pienentynyt, koska erilaista tietoa kielistä on lisätty verkkoon yhä enemmän ja sitä käytetään paljon. Vuonna 2005 Kotuksen verkkosivuilla oli 1,1 miljoonaa käyntikertaa. *Hiidenkivi*-julkaisu sekä kielenhuollon lehdet *Kielikello* ja *Språkbruk* ovat tuoneet kielen- ja kulttuurintutkimuksen tuloksia esille laajalle lukijakunnalle, ja esitelmät ja koulutus ovat tavoittaneet työkseen kirjoitettavia. Sähköinen *Kielitoimiston sanakirja* on levinnyt laajalti instituutioiden ja yritysten käyttöön. Kotuksen kirjaston lainojen määrä on viime vuosina selvästi lisääntynyt. Verkkoon on lisätty yhä enemmän tutkimusaineistoja.

Kaikkiaan Kotuksen toiminta on edennyt suunnitelmien mukaan. Tunnettuutta kotimaassa voidaan parantaa entisestään ja kansainvälistä toimintaa lisätä.

Taulukko 1. Kotuksen indikaattorit tulosalueittain

	2003	2004	2005	htv 2005
1. Kielentutkimus				45
Tieteelliset julkaisut, kpl ¹	68	71	82	
Tieteelliset julkaisut, sivua	6 093	6 301	4 614	
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl		137	200	
Yliopisto-opetus, tuntia		160	200	
2. Kielenhuolto				28
Yleistajuiset julkaisut, kpl ²	368	313	374	
Yleistajuiset julkaisut, sivua	3 091	2 871	3 546	
Kielineuvonta, vastauksia, kpl ³	14 700	14 329	13 366	
Kielenkäytön opetus, tuntia ⁴	1 100	1 748	2 920	
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl ⁵	69	187	310	
3. Tietohuolto				28
Lainat kirjastosta, kpl	9 763	12 664	14 479	
Tietopalvelutehtävät, kpl	1 776	1 748	1 733	

¹ Kaikki sanakirjat lasketaan tieteellisiin julkaisuihin.

² Yleistajuisiin julkaisuihin lasketaan sekä kielenhuollon että kielentutkimuksen yleistajuiset kirjoitukset.

³ Kielineuvontaan lasketaan puhelinvastaukset ja kirjalliset vastaukset.

⁴ Kielenkäytön opetukseen lasketaan koulutus ja tekstinhuolto.

⁵ Esitelmiin ja asiantuntijatehtäviin lasketaan myös esiintymiset mediassa.

2.1 Kielentutkimus (45 htv)

Sanakirjahankkeet

Kotuksen sanakirjat ovat luonteeltaan ja aikatauluiltaan erilaisia. Tekeillä olevat sanakirjat kuvaavat suomea, ruotsia ja suomen sukukieliä, yleiskieltä ja murteita, nykykieltä ja vanhempia kielimuotoja. Ne ovat myös kooltaan erilaisia: yksiosaisesta 20-osaiseen, yhden toimittajan laatimista kymmenhenkisen toimituksen laatimiin. Myös työn kesto vaihtelee; suurten sanakirjahankkeiden valmistuminen kestää kymmeniä vuosia.

Tieteellisissä sanakirjoissa laatukriteerit ovat erityisen tärkeitä. Kaikissa sanakirjahankkeissa käytetään itsearviointia. Ulkopuolinen, tiedeyhteisön ja sanakirjan käyttäjien, arvio on saatavissa lähinnä uuden sanakirjan ilmestyessä.

Kotuksen sanakirjajulkaisujen määrä vaihtelee vuosittain. Vuonna 2005 saatiin valmiiksi suuri ja pitkäaikainen hanke, kun *Karjalan kielen sanakirjan* kuudes osa ilmestyi helmikuun lopulla (1. osa 1968). Yleiskieltä kuvaava sähköinen *Kielitoimiston sanakirja* ilmestyi maaliskuun alussa. Molempia sanakirjoja esiteltiin käyttäjäryhmille ja suurelle yleisölle erilaisissa tilaisuuksissa ja viestimien välityksellä.

Suomen ruotsalaismurteita kuvaavan *Ordbok över Finlands svenska folkmål* -sanakirjan neljännen osan käsikirjoitus saatiin kokonaan tarkistetuksi, ja osa ilmestyy vuonna 2006. *Suomen murteiden sanakirjan* kahdeksannen ja yhdeksännen osan, *Vanhan kirjasuomen sanakirjan* kolmannen osan sekä *Vogulin sanakirjan* ja *Tšeremissin sanakirjan* toimitustyö eteni tavoitteiden mukaisesti.

Suomen murteiden sanakirjan ja *Vanhan kirjasuomen sanakirjan* aikaisemmin julkaistujen osien tiedostoja muokattiin sellaisiksi, että ne voidaan siirtää rakenteiseen muotoon ja että niitä siten voidaan hyödyntää toimitustyössä.

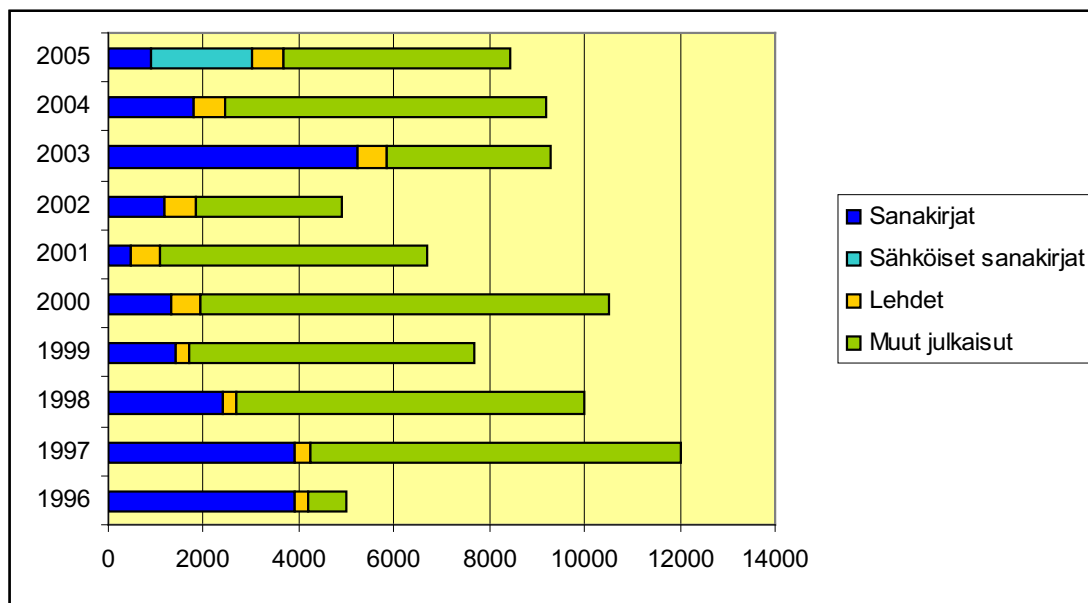
Varsinaisen toimitustyön lisäksi pohjustettiin myös tulevia hankkeita: Kehitettiin ja testattiin *Saamelaiskielten sanojen alkuperä* -hankkeen (Álgu) tietokantaa sekä jatkettiin aineiston tallentamista. Alettiin valmistella sähköisen *Kielitoimiston sanakirjan* pohjalta paperiversiota, joka ilmestyy vuonna 2006. Tehtiin pohjatyötä ja laadittiin suunnitelmaa mahdollista suomen kielen idiomisanakirjaa varten. Kartutettiin sanakirjatyön ja myös kielenhuollon tarpeisiin lähinnä sanoma- ja aikakauslehdistä tehdyin poiminnoin suomen yleiskielen uudissanakokoelmaa.

Työmenetelmien uudistamista jatkettiin. Suurin osa Kotuksen sanakirjoista toimii nyt rakenteisessa toimitusympäristössä.

Sanakirjojen toimittajat laativat myös kieltä käsitteleviä artikkeleita (mm. yleistajuisia kirjoituksia *Helsingin Sanomiin* ja Kotuksen www-sivuille), pitivät esitelmiä ja vastasivat sanastoa koskeviin kyselyihin.

Sanakirjahankkeiden tavoitteet toteutuivat hyvin. Käynnissä olevat sanakirjahankkeet esitellään taulukossa 2.

Kuvio 1. Kotuksen julkaisujen sivumäärät 1996–2005

Taulukko 2. Sanakirjatyö 2003–2005

Lyhenteet: ps = painosivu; ks = käsikirjoitusivu (tuloste). Merkintätapa 5.7 htv = 5 htv 7 htkk.

Sanakirja	Työ/tulos 2003 Resurssit	Työ/tulos 2004 Resurssit	Työ/tulos 2005 Resurssit	Huomautuksia
Kielitoimiston sanakirja , VALMIS Ilmestyi maaliskuussa 2005.	Viimeistely. 5.7 htv	Testaus ja tarkistus. 5 htv	Uusien töiden valmistelu. 5.10 htv	Nykysuomen sähköinen sanakirja. Aloitettu 1998.
Suomen murteiden sanakirja (Osassa n. 940 s.)	Osat 8 ja 9: 390 ps. Tarkistus. 9.10 htv	Osat 8 ja 9: 423 ps. Tarkistus. 9.10 htv	Osat 8 ja 9: 328 ps. Tarkistus. 9.9 htv	20-osainen; 7 osaa valmiina, 8. osa ilmestyy 2007.
Vanhan kirjasuomen sanakirja (Osassa n. 945 s.)	Osa 3: 88 ps. Tarkistus. 3.2 htv	Osa 3: 90 ps. Tarkistus. 3 htv	Osa 3: 110 ps. Tarkistus. 3.7 htv	6-osainen; 2 osaa valmiina, 3. osa ilmestyy 2007.
Karjalan kielen sanakirja , VALMIS (Osassa n. 580 s.) Ilmestyi helmikuussa 2005.	Osa 6: Koko tekstin tarkistus (780 ps.). 2.4 htv	Osa 6: Koko tekstin ja vedosten tarkistus (780 ps.). 2.1 htv	Osa 6: Vedosten viimeistely. Jatkotyöt. 1.2 htv	6-osainen; yhteensä n. 3 800 s. (1. osa 1968, 6. osa 2005).
Vogulin sanakirja	85 ks. 1 htv	78 ks. 1 htv	Artikkelien täydentäminen (603 ks.). 1 htv	2-osainen. Käsikirjoitus valmistuu 2009.
Tšeremissin sanakirja	174 ks. 1 htv	147 ks. 1 htv	126 ks. 1 htv	1-osainen. Käsikirjoitus valmistuu 2007.
Ordbok över Finlands svenska folk mål (Osassa n. 620 s.)	Osa 4: 104 ps. (viimeistely) Tarkistus. 3.8 htv	Osa 4: 57 ps. (viimeistely) Tarkistus. 3.9 htv	Osa 4: Koko tekstin tarkistus (620 s.). 3.9 htv	7-osainen; 3 osaa valmiina, 4. osa ilmestyy 2006.
Saamelaiskielten sanojen alkuperä (Álgu)	Tietokannan valmistelu. 3.6 htv	Tietokannan valmistelu. 3.3 htv	Tietokannan valmistelu. 3.7 htv	Toimitetaan kaksi etymologista sanakirjaa. Aloitettu 2001.

Kielen käytön ja vaihtelun tutkimushankkeet

Kielen käytön ja vaihtelun tutkimushankkeiden tuloksena ilmestyi toimintavuonna 53 tieteellistä artikkelia, mikä on 20 enemmän kuin edellisellä vuonna. Näiden lisäksi *The Saami: A Cultural Encyclopaedia* -teoksessa ilmestyi 48 sana-artikkelia.

Tieteellisiä monografioita ilmestyi yksi ja Kotuksen tutkijoiden toimittamia artikkelikokoelmia kaksi. Monografia *Miten kuvata muutosta?* käsittelee murteiden muuttamista ja sen tutkimusmenetelmiä ja kokoelma *Kaupungin nimet* virallista ja epävirallista kaupunkinimistöä sekä siihen liitettyjä merkityksiä ja mielikuvia. Kokoelmassa *Tekstien arki* tarkastellaan ihmisen arkielämässään kohtaamia tekstejä paitsi kielentutkimuksen myös yhteiskunta-, kulttuuri- ja perinteentutkimuksen näkökulmista. Lisäksi Kotuksen www-sivuilla julkaistiin verkkojulkaisu vuonna 2004 ilmestyneen *Ison suomen kieliopin* termeistä kieliopin käyttäjien avuksi.

Vuoden 2005 tieteellisiä julkaisuja eritellään taulukossa 3. Tutkimushankkeiden yhteydessä syntyneet yleistajuiset kirjoitukset ilmenevät yhdessä muiden tulosalueiden vastaavien kirjoitusten kanssa taulukosta 8 sivulla 16.

Tieteelliselle julkaisutoiminnalle ominaisen viipeen vuoksi julkaisut kuvaavat juuri toimintavuoden tuloksia huonommin kuin tieteelliset asiantuntijatehtävät, joita esitellään taulukoissa 4 ja 5. Tutkimustuloksia esiteltiin aktiivisesti tieteellisissä konferensseissa sekä erilaisissa esittelytilaisuuksissa, joista osa oli tarkoitettu yhteistyökumppaneille ja osa oli erilaisten kiinnostuneiden sidosryhmien tilaamia (taulukko 4). Muut asiantuntijatehtävät (taulukko 5) osoittavat tutkimushankkeiden yhteyksiä muuhun tiedeyhteisöön.

Taulukko 3. Tieteelliset julkaisut

	2004		2005	
	Kpl	Sivuja	Kpl	Sivuja
Sanakirjat ja kielikartastot	2	2 255	3	2 952
Muut monografiat	5	2 942	1	149
Toimitetut artikkelikokoelmat	–	–	2	569
Aineistojulkaisut	1	498	–	–
Tieteelliset artikkelit ja katsaukset*	33	512	53	899
Arvostelut (tieteelliset ja yleistajuiset)	30	94	23	45
Yhteensä	71	6 301	82	4 614

***Erittely vuoden 2005 tieteellisistä artikkeleista ja katsauksista**

Julkaisu	referee-aikakausjulkaisu	7
	muu refereejulkaisu	10
	muu julkaisu	36
Julkaisun kieli	suomi	28
	ruotsi	13
	englanti	9
	muu (saksa, italia)	3

Taulukko 4. Tieteelliset esitelmät

	2004	2005
Konferenssiesitelmät yhteensä	34	29
– Kansainväliset konferenssiesitelmät	21	12
– Kotimaiset konferenssiesitelmät	13	16
Seminaarialustukset, tutkimuksen esittelyt ja vastaavat	38	97
Yhteensä	72	126

Taulukko 5. Tieteelliset asiantuntijatehtävät

	2004	2005
Ilmestyneen aikakausjulkaisun tai artikkelikokoelman toimittajuus	1	2
Toimitusneuvoston jäsenyys	10	10
Refereetehtävä	20	21
Lausunto tieteellisestä pätevyydestä, väitöskirjasta tai lisensiaatintyöstä	7	10
Muu opinnäytteen tarkastus	6	5
Ohjattavia väitöskirjoja	16	16
Muut: kongressien järjestelytoimikunnat, johtotehtävät tutkijakouluissa	5	10
Yhteensä	65	74

Yliopisto-opetus 200 tuntia (vuonna 2004 160), lisäksi pro gradu -ohjausta

Kotuksella on Helsingin yliopiston kanssa yhteisprofessori, johon kuuluu yliopisto-opetusta ja ohjausta. Näitä tehtäviä ei ole esitetty tässä taulukossa.

Tutkimushankkeiden vuositavoitteet toteutuivat keskimäärin hyvin. Seuraavassa luetellaan toimintavuonna käynnissä olevat tutkimushankkeet; vähemmistökielten tutkimuksesta ks. myös lukua 2.3:

Puhutun kielen tutkimus

- ◆ Vaihtelu ja muutos: suomen murteiden pitkäaikaisseurua, suomenruotsin murteiden tasoittuminen (väitöskirjatyönä, osin ulkopuolinen rahoitus).
- ◆ Vuorovaikutuskeinot asiointitilanteissa (Kela, kioskiasioinnit).

Tekstien ja kirjakielen tutkimus

- ◆ Yleiset menetelmät, tekstikorpupalvelun kehittäminen, erityiskysymyksiä (kolme väitöskirjaa tekeillä).
- ◆ Suomen kirjakielen kehitys 1800-luvulla mm. käännöskirjallisuuden kuvastamana.

Nimistöntutkimus

- ◆ Nimimaiseman muutos Helsingin sosiolingvistiksi moninaistuvissa kaupunginosissa (yhteishanke kaupunkimaantieteen tutkijoiden kanssa); Suomen paikannimistöä esittelevä hakuteos; sähköinen paikannimikartasto.

Kieliopin tutkimus

- ◆ *Ison suomen kieliopin* terminologia (verkkojulkaisu); Suomen romanikielen äänne- ja muotorakenne; toiston retoriikka (väitöskirjatyö).

Muut alat

- ◆ *Itämerensuomalainen kielikartasto* (suomalais-virolais-karjalainen yhteishanke).
- ◆ Moderna importord i språken i Norden (väitöskirjatyö).
- ◆ Suomen romanikielen käyttöalat.

Vuoden aikana suunniteltiin myös uusia, vuonna 2006 alkavia hankkeita. Puhutun suomen kielen tutkimus suuntautuu kielelliseen variaatioon pääkaupunkiseudulla, kirjoitetun kielen ja tekstintutkimuksen yhteinen teema on tekstilajin käsite.

Ulkopuolinen tutkimusrahoitus on toistaiseksi ollut vähäistä (vuonna 2005 Suomen Akatemian rahoituksella 7 htkk kirjakielen kehityksessä). Lisäksi väitöskirjatyöhön on saatu rahoitusta Suomen Akatemialta ja säätiöiltä.

Kotimainen ja kansainvälinen tutkimusyhteistyö on ollut vireää. Kansainvälistä yhteistyötä on jo esille tulleen lisäksi ollut etenkin puhutun kielen ja nimistön tutkimuksessa:

- ◆ Hanke *Language and social action*: Euroopan Tiedesäätiö, Suomesta mukana Kotus ja Tampereen yliopisto (osin ulkopuolinen rahoitus).
- ◆ Hanke *Cross-linguistic study of self-repair*: University of Colorado (Boulder), Suomesta mukana Kotus ja Helsingin yliopisto (osin ulkopuolinen rahoitus).
- ◆ Institut für Deutsche Sprache (Mannheim): yhteinen seminaari Helsingissä (osin ulkopuolinen rahoitus).
- ◆ Symposiumin järjestäminen soveltavan kielitieteen maailmankonferenssissa (AILA 2005); mukana Kotus ja Helsingin yliopisto.
- ◆ Osallistuminen kansainvälisen keskusteluntutkimuksen konferenssin (ICCA 2006) järjestelyihin.
- ◆ Sektion valmistelu Pisan kansainväliseen nimistökongressiin.
- ◆ Jäsenyys ICOS:in (International Council of Onomastic Sciences) termityöryhmässä (osin ulkopuolinen rahoitus).
- ◆ Pohjoismaiden nimistöntutkijoiden yhteistyökomitean NORNAn jäsenyys.
- ◆ *Onomastica Uralica* -sarjan päätoimittajuus.

Kansallista tutkimusyhteistyötä tehdään hankkeissa, joihin osallistuu yliopistojen opinnäytteiden tekijöitä. On myös tarjottu työtiloja eri yliopistojen rahoituksella toimiville tutkijoille, jotka ovat osallistuneet hankkeiden työhön. Muuta kansallista tutkimusyhteistyötä:

- ◆ Osallistuminen Keskustelunanalyysi Suomessa -www-sivujen ylläpitoon.
- ◆ Turun yliopiston hankkeen *Mikael Agricolan teosten tieteellinen editio ja morfologinen tietokanta* taustaryhmä.
- ◆ Suomalaisen Kirjallisuuden Seura: monitieteinen julkaisemattoman kirjallisuuden tutkijaryhmä, suomennoshistorian toimitustyö, suomalaisen kirjallisuuden kriittisten editioiden toimituskunta.
- ◆ Nimistö-, teksti- ja korpushankkeiden järjestämät seminaarit, joissa oli osallistujia eri laitoksista ja eri puolilta maata.

2.2 Kielenhuolto (28 htv)

Suomen ja ruotsin kielen- ja nimistönhuolto laatii periaatteellisia ohjeita ja suosituksia, antaa neuvoja suoraan asiakkaille, järjestää koulutusta ja muita tekstipalveluja. Lisäksi kielenhuolto pyrkii luomaan kiinnostusta kieltä kohtaan julkaisemalla yleistajuisia ja valistavia kirjoituksia.

Palveluista osa on maksullisia, osa maksuttomia. Maksullisia ovat varsinainen koulutus, tekstipalvelut ja konsultoinnit. Maksullisten palvelujen laajivalikoima on laajentunut vuosien aikana; sen sijaan suoritteiden määrä on pysynyt suurin piirtein samana.

Suomen ja ruotsin kielen huollossa keskeistä on tarkastella kielen asemaa ja eri kielimuotojen keskinäisiä suhteita.

Kansainvälistyminen vaikuttaa kielenhuoltoon kaikilla tasoilla: pohditaan kielen rakennetta, sanastoa ja nimikysymyksiä, tarkastellaan kielen asemaa, mukautetaan kansainvälistä nimistöä.

Kotus on aktiivisesti mukana Pohjoismaiden kielineuvoston (Nordens språkråd) työssä sekä pohjoismaisten kielilautakuntien puolivirallisen yhteistyöverkoston toiminnassa. Kotus

osallistuu myös Pohjoismaiden kielilautakuntien yhteiskokouksiin ja Efnilin (Euroopan kansallisten kielitutkimuslaitosten verkoston) kokouksiin. Lisäksi Kotus osallistuu pohjoismaiseen yhteistyöhön kieliteknologian alalla.

Kotuksen nimistönhuolto antaa ohjeita nimistön käytöstä, uusien nimien laadinnasta ja ulkomaisten paikannimien suomenkielisestä asusta. Nimistönhuolto osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön YK:n alaisissa elimissä.

Suomen kielen huolto

Näkyvyys, valistus

Kielitoimisto täytti toimintavuonna 60 vuotta, ja merkkipäivää juhlistettiin samalla kun *Kielitoimiston sanakirja* julkistettiin maaliskuussa.

Kielenhuolto oli entiseen tapaan runsaasti esillä viestimissä. Uusi tekniikka ja kielen käyttöalat olivat yleisimpiä teemoja. Yliopistotutkintoihin kuuluva suomen kielen opetus oli runsaasti esillä kesän aikana. Loppuvuodesta kielilautakunta nosti esiin EU-tekstien selkeyden. Suomen kielen lautakunta ja Kielitoimisto järjestivät seminaarin suomen kielen asemasta tieteen kielenä.

Kielikello ilmestyi 4 kertaa, ja lehden verkkoarkistoa ylläpidettiin.

Kotuksen verkkosivuille tehtiin uusia kokonaisuuksia: lisättiin usein kysyttyjä kysymyksiä ja niihin vastauksia, julkaistiin ajankohtainen kielijuttu kerran kuussa.

Kielenhuolto on monin tavoin verkottunut, ja se pitää tiiviisti yhteyksiä moniin kieliammattilaisryhmiin (kaavanimien laatijat, sukututkijat, äidinkielenopettajat, kääntäjät yms.). Esitelmiä ja puheenvuoroja erilaisissa tilaisuuksissa pidettiin 65.

Hankkeet (valmistuneet ja tekeillä olevat)

- ◆ Vuoden aikana valmistui *Venäläisten henkilönnimien opas*.
- ◆ Aloitettiin venäläisten paikannimien opas.
- ◆ Oikeinkirjoitukseen liittyviä merkkiasioita käsiteltiin laajasti: annettiin lausunto numero- ja merkkistandardista, ja käynnistettiin oikeinkirjoitusoppaan laadinta.
- ◆ Kotoistus (tietotekniikan toteutuksissa huomioon otettavat kieli- ja kulttuurisidonnaisuudet) toimi itsenäisenä projektina Kotuksessa kielenhuollon yhteydessä. Se laati kannanottoja ja suosituksia ja julkaisi ne verkkosivuillaan.
- ◆ Jatkettiin kielenhuollon historian kirjoittamista.
- ◆ Aloitettiin kielikäsikirjan suunnittelu.

Palvelut

Kielitoimisto piti yllä maksutonta palvelupuhelinta. Se on edelleen suosittu, vaikka kysyntä onkin vähenemään päin. Kirjoittajat ovat oppineet käyttämään verkkosivuja ja sähköisiä välineitä.

Maksullista koulutusta ja tekstipalveluja tarjottiin entiseen tapaan. Kotus solmi pysyvän sopimuksen Ylen kanssa kielipalvelujen järjestämisestä; palveluun kuuluu kielenhuollon ohjeistusta Ylen intranettiin räätälöitynä ja räätälöityä koulutusta.

Suomen- ja saamenkielisiä karttanimiä tarkistettiin maksusta Maanmittauslaitokselle ja ulkomaisten paikannimiä maailmankartastoa varten. Yhteensä karttanimiä tarkistettiin 2 256 tuntia.

Suomenkielisten maksullisten palvelujen tulot olivat 352 345 euroa.

Ruotsin kielen huolto

Ruotsin kielen huolto ja siihen liittyvä kielipolitiikka oli vuonna 2005 näkyvästi esillä varsinkin kielen ammattikäyttäjien piireissä mutta myös viestimissä.

Yhteistyö

Kielenhuolto toimii tiiviissä yhteistyössä monien tahojen kanssa. Yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettyihin tilaisuuksiin osallistui yli 400 kielen ammattilaista: toimittajia, kielenkääntäjiä, opettajia jne. Kotuksen ruotsin kielen huolto oli edustettuna mm. valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnassa, Yleisradion ruotsin kielen lautakunnassa, Sanastokeskus TSK:n hallituksessa sekä Ruotsin kielenhuollon yhteistyöryhmässä Språkvårdsgruppen ja Ruotsinsuomalaisessa kielilautakunnassa.

Svenska Akademiens ordlista -sanakirjalle toimitettiin päivitetty luettelo kirjaan sisältyvistä suomenruotsalaisista sanoista.

Esitelmiä ja puheenvuoroja erilaisissa tilaisuuksissa pidettiin 13.

Palvelut

Ruotsin kielen huolto piti yllä maksutonta palvelupuhelinta ja vastasi myös sähköpostikysymyksiin. Puheluita tulee nykyään määrällisesti vähemmän, mutta kysymykset ovat usein monimutkaisempia kuin aikaisemmin, kun yksinkertaisiin kysymyksiin saa vastauksia verkosta ja uusista sanakirjoista. Puhelimitse annettiin myös nimineuvontaa.

Kielenhuollon verkkosivuja päivitettiin ja niihin lisättiin materiaalia.

Lehdistölle maksullisena palveluna tarjottu kielenhuolto saavutti hyvin kohderyhmänsä. Kielenhuoltajat kävivät lehtien toimituksissa ja antoivat neuvoja, opastusta ja tekstinhuoltoa yhteensä yli 200 päivää. Lisäksi ylläpidettiin verkkosivustoa *Mediespråk*. Myös Yleisradion ruotsin kielen huollon kanssa tehtiin yhteistyötä.

Lehdistölle tarjotun kielenhuollon lisäksi maksulliseen kielenhuoltoon kuului lähinnä oppikirjojen kielentarkastus ja muun muassa viranomaisille tarjottua koulutusta (yht. 84 tuntia). Karttanimiä tarkistettiin maksusta Maanmittauslaitokselle 11 lehteä.

Ruotsinkielisen maksullisen palvelun tulot olivat yhteensä 135 685 euroa.

Julkaisut

Språkbruk ilmestyi 4 kertaa.

Edellisenä vuonna toimitettu koulutusalan sanasto (runsaat 5 000 hakusanaa, 117 sivua) ilmestyi Opetushallituksen kustantamana.

Yhteistyössä Ruotsinsuomalaisen kielilautakunnan kanssa toimitettiin suomalais-ruotsalainen ja ruotsalais-suomalainen urheilusanakirja, joka julkaistiin sähköisenä verkossa. Sanakirjan käsikirjoitus (runsaat 8 000 hakusanaa) toimitettiin julkaisijalle (Svenska folkskolans vänner).

Taulukko 6. Suomen ja ruotsin kielen palvelut

	2003	2004	2005
Neuvontapalvelut, kpl			
Puhelinvastauksia	14 138	13 473	12 164
Kirjallisia vastauksia	562	856	1 202
Yhteensä	14 700	14 329	13 366
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl			
Esiintymisiä viestimissä	69	95	216
Esitelmät ja alustukset		92	78
Jäsenyydet työryhmissä			16
Yhteensä			310

Taulukko 7. Kielenkäytön opetus ja tekstinhuolto

	2003	2004	2005
Koulutus ja tekstipalvelut, tuntia			
Koulutus	620	640	691
Tekstinhuolto	480	1 108	2 229
Yhteensä	1 100	1 748	2 920

Taulukko 8. Kielentutkimuksen ja kielenhuollon yleistajuiset julkaisut

	2004	2005	
	kpl	kpl	sivuja
Kielenkäytön oppaat		1	444
Kotuksen lehdet	3	3	690
Säännölliset palstat lehdistössä	136	138	138
Muut yleistajuiset artikkelit ja katsaukset	133	186	2 650
Kuukauden Kielijutut Kotuksen verkkosivuilla	12	12	12
Muut kielipalstat Kotuksen verkkosivuilla		11	11
Arvostelut	29	23	45
Yhteensä	313	374	3 990

2.3 Vähemmistökielet

Kielenhuolto, tutkimus ja tietohuolto ovat erityisen kiinteässä yhteydessä keskenään saamelaiskieliä, Suomen romanikieltä ja suomalaista viittomakieltä koskevassa työssä. Toiminnalle ovat ominaisia kontaktit yhtäältä kielten käyttäjiin, toisaalta kansainvälisiin tutkimusyhteisöihin.

Toimintavuonna pohdittiin eri yhteyksissä vähemmistökielten asemaa Kotuksessa ja Kotuksen roolia vähemmistökieliä koskevassa kielipoliittisessa toiminnassa. Yleisenä tavoitteena on edistää tutkimuksen ja palvelujen avulla Suomessa käytettyjen saamelaiskielten, Suomen romanikielen ja suomalaisen viittomakielen käyttöalojen laajentumista. Keskusteluissa päädyttiin siihen, että tavoitteita edistettäisiin parhaiten yhdistämällä näiden kielten tutkimus ja huolto yhdeksi organisaatioksi. Täten voitaisiin saavuttaa synergiaetuja

ja lisätä vähemmistökielikysymysten asiantuntemusta. Uusi vähemmistökielten osasto aloittaa toimintansa vuoden 2006 alusta.

Vähemmistökieliä koskeva toiminta on mukana eri tulosalueita kuvaavissa lukujen 2.1, 2.2 ja 2.4 tunnusluvuissa.

Saamelaiskielet

Saamelaiskielissä tehdään perustutkimusta, vakiinnutetaan kirjakieltä ja kehitetään sanastoa.

Pohjoissaamen huollossa on tehty sekä perustutkimusta kielen rakenteesta että opastettu kielenkäyttäjiä. Lisäksi on tehty yhteistyötä saamelaiskäräjien ja kääntäjien kanssa. Yhdessä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa järjestettiin 30 tunnin kurssi pohjoissaamen huollosta.

Inarinsaamen huollossa on tarjottu asiantuntija-apua julkaisu- ja termikysymyksissä. Inarinsaamen huoltaja laati yhdessä tutkijoiden kanssa saamenkielisten kasvinnimien luettelon.

Sekä pohjoissaamen että inarinsaamen huoltajat ovat tarkistaneet saamenkielistä karttanimistöä. Saamelaiskielten tutkimuksessa on jatkettu etymologisen tietokannan kehittämistä ja kartuttamista (ks. taulukko 2) ja julkaistu joukko sana-artikkeleita saamelaiskulttuurin ensyklopediassa.

Suomen romanikieli

Romanikielen tutkimuksessa on meneillään suomen romanin äänne- ja muotorakenteen perustutkimus sekä kielen nykyisiä käyttöaloja kartoittava kyselytutkimus. Kyselyyn on osallistunut kaikkiaan 300 vastaajaa eli lähes 3 prosenttia Suomen romaneista. Vastauksia analysoidaan parhaillaan.

Romanikielen käytön elvyttämiseen tähtäävälle hankkeelle on annettu koulutusta ja suunnittelutukea. Hankkeeseen, jota rahoittaa mm. Suomen Kulttuurirahasto, kuuluu päiväkotij- ja kerhotoimintaa eri paikkakunnilla.

Romanikielen lautakunnassa on käsitelty laajalti ortografiaa, uudissanoja ja kielen elvyttämistä. Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Opetushallituksen romaniväestön koulutusyksikkö, romanikulttuuriohjaajan näyttötutkintotoimikunta sekä seurakunnat.

Suomalainen viittomakieli

Viittomakielen tutkimus toimii yhteistyössä Kuurojen Liitto ry:n kanssa. Kotus on osallistunut liiton viittomakieliyksikön tutkimus- ja sanakirjatiimin toimintaan, jossa on mm. tehty suunnitelma verkkosanakirja *Suvin* laajentamisesta erityyppisten sanakirjojen julkaisualustaksi. Liiton 100-vuotisjuhlavuoden yhteydessä on osallistuttu kuurojen historian esittelyyn.

Suomalaista viittomakieltä koskevaa aineistoa on toimitettu kansainvälisille viittomakielen tutkimushankkeille, ja suomalaisille sidosryhmille on annettu asiantuntijapalveluja. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkijoiden kanssa on suunniteltu yhteistä tutkimushanketta ja aineistoa vielä puuttuvan suomalaisen viittomakielen rakenteen peruskuvauksen pohjaksi.

2.4 Tietohuolto (28 htv)

Aineistojen kattavuutta ja määrää lisättiin ja saatavuutta parannettiin. Tietotekniikan merkitys kaikissa hankkeissa on korostunut entisestään. Atk-, kehitys- ja tukitoiminnot ovat sujuneet suunnitellusti. Erityisesti sanakirjojen ja muiden aineistojen käsittely on sujunut tehokkaasti ja tietoturvan taso on pystytty pitämään hyvänä. Arkistojen ja kirjaston tavoitteet toteutuivat hyvin. Tuotettuja suoritteita oli käytettyihin resursseihin nähden erinomainen määrä, ja kaikilla tehtävälueilla toiminnan vaikuttavuuden suhde resursseihin oli hyvä.

Tiivistettiin erityisesti muistiorganisaatioiden yhteistyötä.

Pitkälle suunniteltu Kotuksen kirjaston ja Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen laitoksen kirjastojen yhdistäminen ei toteudu yliopiston suunnitelmien muututtua.

Taulukoissa 9–14 on esitetty tulosalueen tuloksia.

Arkistot ja aineistot

Arkistojen työt sujuivat pääosin suunnitelmien mukaan. Asiakaskäyntien ja asiakaskyseilyjen määrä pysyi keskimäärin viime vuosien tasolla, vaikka se pieneni hieman edellisvuodesta. Asiakkaina ovat Kotuksen tutkijoiden lisäksi olleet ulkopuoliset tutkijat (myös ulkomaisia), opiskelijat ja esimerkiksi kääntäjät ja toimittajat. Arkistoaineokset karttuivat suunnitellusti ja aineistojen mikrokuvaus eteni jopa suunniteltua ripeämmin. Sähköisten aineistohakemistojen kehittäminen ja täydentäminen eteni hyvin. Nauhoitteiden digitointia on jatkettu suunnitelman mukaisesti muuten, mutta vuoden määrällinen tavoite ylitettiin 75 prosentilla pääosin siksi, että digitointiin haettiin ja saatiin rahoitusta Suomen kunnilta ja kannakselaissäätiöiltä.

Kotuksen suomen kielen korpusten sanamäärä kasvoi 1,5 miljoonalla sanalla. Rinnakkaisia suomen- ja ruotsinkielisiä tekstejä sisältävää korpusta varten koottiin 4 miljoonan sanan aineisto. Kotuksen omien korpusten ja CSC:n ylläpitämien Suomen kielen tekstipankin ja Oulun korpuksen käyttöluovia myönnettiin edellisvuotta enemmän, 294 (239).

Kirjasto

Asiakaskäyntien määrä pysyi edellisvuosien tasolla vajaassa 8 000:ssa ja sen lisäksi muita yhteydenottoja oli (puhelin, sähköposti) melkein 7 500. Näiden tilastoinnissa käytettiin Tieteellisten kirjastojen yhteistilaston otantamenetelmää. Tietopalvelutoimeksiantojen määrä oli edelleen hieman noussut (704, edellisvuonna 672). Ne eivät sisälly muihin yhteydenottoihin, vaan ne on tilastoitu päivittäin.

Kirjaston suurimmaksi lainaajaryhmäksi nousi Helsingin yliopiston opiskelijat, opettajat, tutkijat ja muu henkilökunta, 54,4 prosenttia.

Lainauksessa on huomattava kasvu 12 664:stä 14 479 lainaan. Kaukolainojen tilastointia tarkennettiin, eikä kertomusvuoden määrälle (3 607) ole vertailulukua.

Kirjasto liittyi kirjastojen yhteiseen Kysy kirjastonhoitajalta -etätietopalveluun. Asiakaspalaute on ollut positiivista.

Kirjaston kokoelmat karttuivat suunnitellusti, 733 niteellä (16 hyllymetriä). Kokoelmia tallennettiin takautuvasti huomattavasti yli suunnitellun (yli 12 400, edellisvuonna 7 200), ja lisäksi lehtien vuosikertojen numeroita tallennettiin takautuvasti yli 10 000.

Arto-tietokantaan tallennettiin yli 12 prosenttia enemmän viitteitä kuin edellisvuon-

na eli 2 271 uutta tietuetta. Kokoelmia evaluoitiin mm. pitäen silmällä Kotuksen tulevaa muuttoa. Huolehdittiin siitä, että kirjaston kokoelmat pysyvät kattavina.

Kirjasto on toiminut erittäin aktiivisesti erikoiskirjastoverkossa ja FinElib:ssä. Kirjasto on huolehtinut kansainvälisen Urbis-hankkeen Suomen osuudesta. Kirjasto on ollut jäsenenä opetusministeriön Venäjän suomensukuisten kansojen ja niiden kulttuurien tukemisen toimenpideohjelmaan liittyvässä kirjastotyöryhmässä, ja sillä on toimivat yhteydet suomensukuisten kansojen kirjastoverkoston.

Taulukko 9. Arkistojen palvelutoiminta

Palvelu	2003	2004	2005
Tietopalvelutoimeksiannot	1 120	1 076	1 029
Asiakaskäyntejä	1 225	1 498	1 292

Taulukko 10. Digitoitujen äänitteiden kartunta tunteina

	Kartunta 2004	Kartunta 2005
Digitoituja äänitteitä	1 967	2 279

Äänitteitä on kaikkiaan 23 085 tuntia, joista digitoituja 8 119 tuntia.

Taulukko 11. Kotuksen sähköiset tekstiaineistot

Aineisto	Kartunta 2005	Kokonaismäärä
Suomenkielinen aineisto	10 104 000	25 957 000 sanaa/tietuetta
Ruotsinkielinen aineisto	4 000 000	38 412 000 sanaa
Romanikielinen aineisto	6 000	296 000 sanaa
Yhteensä	14 110 000	64 665 000 sanaa/tietuetta

Taulukko 12. Sähköisten aineistojen käyttöluvut tutkijoille

Aineisto	2003	2004	2005
Suomen kielen tekstipankki	146	174	149
Kotuksen aineistot	48	65	82
Yhteensä	194	239	294

Taulukko 13. Kirjaston palvelutoiminta

	2003	2004	2005
Asiakaskäynnit	7 812	7 711	7 801
Lainat	9 763	12 664	14 479
Tietopalvelutoimeksiannot	656	672	704

Taulukko 14. Tilastotietoja kirjastosta

Kartunta	2003	2004	2005
Kartunta niteinä	1071	816	733
Tallennus Helka-tietokantaan	2003	2004	2005
Uutuuskartunta niteinä	950	885	829
Takautuva tallennus niteinä	7 050	7 213	12 473
Yhteensä	8 000	8 098	13 302
Tietokantoihin tallennetut			
tutkimuskeskuksen kirjat ja artikkeliviitteet	2003	2004	2005
Niteitä	58 932	67 030	94 191
Artoon viitteitä (asiasanoitettu)	1 874	1 988	2 271
Urbiksen viitteitä Artossa kaikkiaan	22 433	24 421	26 692

2.5 Johtaminen, hallinto ja kehittämistyö (13 htv)

Hallinnon ja johtamisen osalta vuosi oli toimelias. Keskeisiä kehittämiskohteita olivat uudenlaisen toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen ja tuottavuusasiat. Uusien toimintilojen suunnittelu eteni aikataulun mukaan. Johdon kouluttamiseen panostettiin normaalia enemmän.

Uusi toiminta- ja taloussuunnitelma

Toiminta- ja taloussuunnitelma uudistettiin. Tässä yhteydessä käytiin laaja toimintapolitiininen keskustelu.

Tulosohjaus ja tuottavuus

Kotus osallistui Suomen Akatemian, Museoviraston, Arkistolaitoksen ja Varastokirjaston kanssa opetusministeriön tulosohjauksen kehittämissuunnitelmaan. Työryhmän raportti valmistui.

Osallistuttiin opetusministeriön ja Tilastokeskuksen tuottavuusprojektiin. Selvitettiin tuottavuuden kehittämismahdollisuuksia hallituksen ohjelman mukaisesti.

Kotukseen perustettiin toimintorekisteri, johon viedään erilaiset toiminnot toimintakertomuksen laatimiseksi ja tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi.

Sääntöhanke

Laadittiin hankesuunnitelma Senaatti-kiinteistöjen kanssa Ilmatieteen laitokselta vapautuvan Sääntöalan (Vuorikatu 24) korjaamisesta Kotukselle sopiviksi tiloiksi. Kotuksen muutto on määrä tapahtua vuoden 2007 lopulla. Kotus osti Ilmatieteen laitokselta huonekalut Vuorikadun tiloihin.

Uusiin toimitiloihin liittyvä Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen laitoksen ja Kotuksen kirjastojen yhdistäminen peruuntui yliopiston suunnitelmien muututtua.

Johdon koulutushanke

Kymmenen Kotuksen esimiestä kävi puolitoista vuotta kestäneen johdon erikoisammattitutkintoon johtavan koulutuksen.

Vähemmistökielten osasto

Valmisteltiin muutos, jossa vähemmistökielten asiat organisoidaan omaksi osastokseen 1.1.2006 alkaen.

Kääntäjätutkinnon kehittämistyöryhmä

Osallistuttiin opetusministeriön nimittämään virallisten kääntäjien tutkintojärjestelmää kehittävään työryhmään. Kotuksen edustajina ryhmässä ovat suunnittelupäällikkö ja lautakunnan sihteeri.

Sektoritutkimuslausunto

Laadittiin lausunto sektoritutkimuksesta.

Palkkauksen arviointi- ja kehittämisryhmä

Uuteen palkkausjärjestelmään kuuluva arviointiryhmä toimi ja laati suunnitelmia järjestelmän kehittämiseksi.

Tunnettuus

Osallistuttiin Helsingin kirjamesseille yhteisellä osastolla Kotuksen lehtien kustantajan Stellatum Oy:n kanssa. Kotuksen tutkijat kirjoittivat suuren määrän kielijuttuja eri lehtiin ja julkaisivat tieteellisiä ja populaareja artikkeleita. Tutkijat esiintyivät myös monissa radio- ja televisio-ohjelmissa. Kotus julkaisi *Kielikello*- ja *Språkbruk*-lehteä sekä yhdessä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ja Suomen Kotiseutuliiton kanssa *Hiidenkivi*-lehteä.

www-hanke

Kotuksessa toimi työryhmä, joka suunnitteli ulkoisen verkkosivujen uudistamista vuoden 2006 aikana.

Sisäinen tarkastus

Kotuksessa tehtiin opetusministeriön suunnitelman mukainen sisäinen tarkastus. Tarkastuksessa käytiin läpi tutkimuskeskuksen tehtävät, tulostavoitteet, toiminnan ja talouden suunnittelu sekä keskeiset hallintoon ja talouteen liittyvät asiat.

2.6. Kääntäjien tutkintolautakunta

Kääntäjien tutkintolautakunta järjesti kaksi virallisten kääntäjien tutkintoa. Ensimmäiseen osallistui 160 kokelasta ja heistä hyväksyttiin 40. Toiseen osallistui 161 kokelasta ja heistä hyväksyttiin 42.

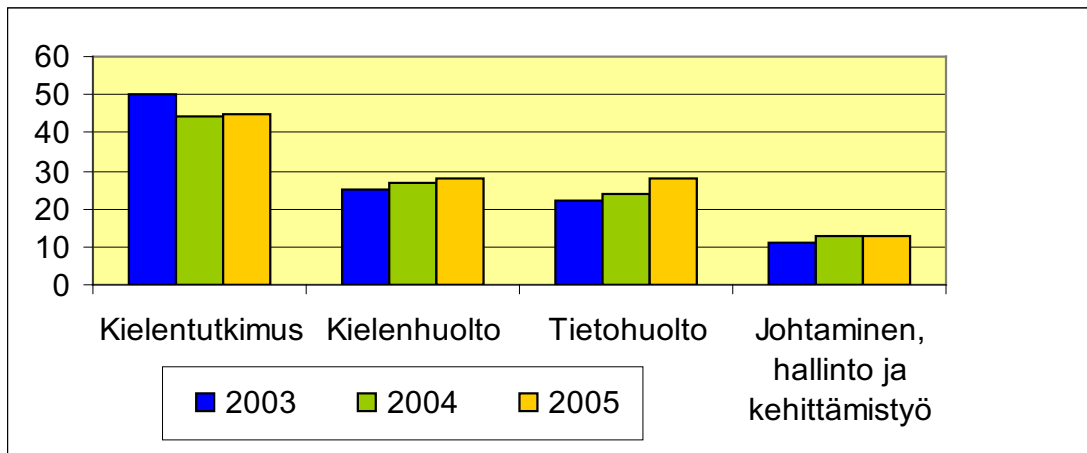
Opetusministeriön asettama työryhmä pohti tutkintojärjestelmän kehittämistä.

3. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

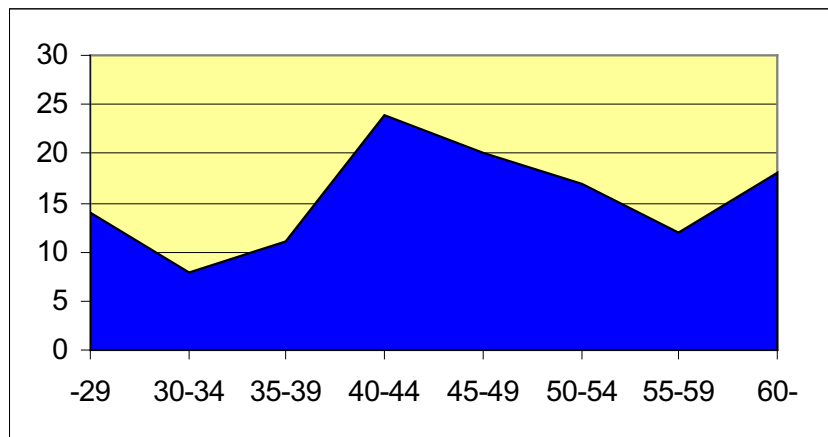
Vuonna 2005 tutkimuskeskuksen henkilöstömäärä oli 124 (vuonna 2004 määrä oli 115). Henkilötyövuosia tehtiin 114 (108). Kotuksessa työskenteli myös siviilipalvelusmiehiä ja korkeakouluharjoittelijoita. Henkilöstön keski-ikä oli 47,95 vuotta (47,9). Yliopistotason tutkinnon suorittaneiden määrä oli 87 prosenttia (82). Tohtorin tutkinto oli 15,6 prosentilla (18) henkilöstöstä. Tilastokeskuksen koulutusluokituksen mukaan Kotuksen koulutusta-soindeksi on 6,7 (indeksin vaihteluväli 1,5–8). Henkilöstöstä 11:llä on dosenttuuri.

Valtaosa Kotuksen työntekijöistä työskentelee vakinaisissa työsuhteissa. Vakinaista henkilöstöä oli 98 (94) ja määräaikaisia 26 (21) henkeä. Vuodenvaihteessa 2005–2006 määräaikaissä työsuhteissa oli 32 prosenttia (18) henkilöstöstä. Näistä lähes kaikki olivat joko sijaisia tai lyhytaikaisissa työsuhteissa tutkimushankkeissa apulaisina toimivia opiskelijoita. Kokoaikaisissa työsuhteissa oli 96 (89) ja osa-aikaisia 28 (26) henkeä.

Kuvio 2. Henkilötyövuodet tulosalueittain vuosina 2003–2005

Kuvio 3. Henkilöstön ikäjakauma 31.12.2005

Työhyvinvointi ja työsuojelu

Työhyvinvointi on asetettu tavoitteeksi Kotuksen ja opetusministeriön välisessä tulosso-
pimuksessa.

Vuonna 2005 toteutettiin Valtiokonttorin Kaiku-ohjelmaan liittyvää kehittämishanket-
ta. (Rahaa myönnettiin 8500 euroa vuosiksi 2005–2006.) Hankesuunnitelman mukaisesti
järjestettiin arvostavan keskustelun koulutustilaisuus. Lisäksi talossa toimi ryhmä, jonka
tavoitteena oli kokeneiden työntekijöiden työhyvinvoinnin ja työn ilon säilyminen, hyvien
työkäytäntöjen tekeminen näkyviksi ja arvostavan vuorovaikutuksen vahvistaminen.

Työhyvinvointiryhmä, johon kuuluu sekä työntekijöiden että henkilöstön edustajia,
teki työhyvinvointisuunnitelman vuosille 2007–2010. Valtiontalouden tarkastusvirasto teki
Kotuksessa työhyvinvointitoimintaa koskevan tarkastuksen.

Tutkimuskeskuksessa suoritettiin työtyytyväisyysmittaus syksyllä 2005. Työtyyty-
väisyysindeksiksi saatiin 3,4 (3,4 vuonna 2003), mikä on hieman parempi kuin valtion
laitoksissa keskimäärin. Työn sisältöön vaikuttaminen ja työn itsenäisyys saivat kor-
keimman indeksiluvun 4,05 (3,76 vuonna 2003). Työn vastuullisuuteen, haastavuuteen
ja mielenkiintoisuuteen oltiin myös hyvin tyytyväisiä: indeksiluku oli 4,0 (3,76 vuonna
2003). Palkkauksen kannustavuuteen ja oikeudenmukaisuuteen oltiin odotetusti kaikkein
tyytymättöimpiä: indeksiluku 2,78 (2,82 vuonna 2003). Tulokset ovat samansuuntaisia
koko valtionhallinnossa.

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2005 7,5 pv/htv (8,5 pv/htv v. 2004).

Uudenmaan työsuojelupiiri teki tarkastuksen, jonka tavoitteena oli työhyvinvoinnin
edistäminen ja tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäiseminen. Tarkastuspöytäkirjan pohjalta
tehtiin työpaikkaselvitys työterveyshuollon kanssa syksyllä 2005. Lisäksi poistettiin työtur-
vallisuutta vaarantavia tekijöitä mm. kirjastossa ja arkistoissa. Henkisiä kuormitustekijöitä
päätettiin selvittää tarkemmin vuonna 2006.

Henkilöstön liikuntaa on tuettu järjestämällä liikuntaryhmiä ja virkistyspäivä. Hen-
kilöstön käytössä on kuntosali. Kotuksessa toimii hieroja, jonka vastaanotolla on käynyt
noin 65 prosenttia henkilöstöstä.

Henkilöstökoulutus

Kymmenen Kotuksen esimiestehtävissä toimivaa henkilöä osallistui laajaan johtamisen
erikoisammattitutkintoon tähtäävään koulutukseen (JET) yhdessä Museoviraston, Suoma-
laisen Kirjallisuuden Seuran ja Valtion taidemuseon esimiesten kanssa.

Kotuksessa järjestettiin 12 kaikille työntekijöille tarkoitettua tilaisuutta, joissa käsi-
teltiin muun muassa kielipolitiikkaa, tekijänoikeuksia ja tutkimuksen organisointia sekä
toiminta- ja taloussuunnitelman uudistamista, työtyytyväisyyskyselyn tuloksia ja uutta
eläkejärjestelmää.

Lisäksi järjestettiin eri ammattialojen suppeampia seminaareja ja tilaisuuksia ja
henkilöstö osallistui erilaisiin omaa ammattitaitoaan kehittäviin koulutustilaisuuksiin ja
seminaareihin Kotuksen ulkopuolella.

4. Talous

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toiminta rahoitetaan budjettirahoituksella, veikkausvoittovaroilla, maksullisen toiminnan tuotoilla ja ulkopuolisella tutkimusrahoituksella.

Toiminnan kokonaiskustannukset vuonna 2005 olivat 5,8 miljoonaa euroa, mikä oli lähes 9 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kokonaiskustannuksista 77 prosenttia oli palkka- ja henkilöstökuluja, 11,4 prosenttia toimitilakustannuksia ja loput muita kustannuksia. Erityisesti panostettiin kielenhuoltoon ja arkistoihin.

Tutkimuskeskuksella oli rahoitusta käytössään kaikkiaan noin 6,8 miljoonaa euroa. Pääosa rahoituksesta, 85 prosenttia, saatiin valtion budjetista ja veikkausvoittovaroista. Toimintamenomäärärahaa saatiin vuodelle 2005 lähes 5 miljoonaa euroa, ja edellisten vuosien säästöjen kanssa määrärahaa on käytettävissä yhteensä 5,8 miljoonaa euroa.

Liiketaloudellisen toiminnan tulot olivat 757 609 euroa; tulot kasvoivat yli 30 prosenttia edellisestä vuodesta. Tuloihin sisältyy 50 000 euroa vuoden 2006 tuloja. Liiketaloudelliset suoritteet sisältävät edellisistä vuosista poikkeavasti vuodesta 2005 alkaen maksupalveluasetuksen muutoksen johdosta kirjojen myynnistä ja tekijänpalkkioista saadut tulot, yhteensä 201 670 euroa; edellisenä vuonna niitä oli 46 000 euroa. Liiketaloudellisen toiminnan tavoitteena oli 3 300 euron tuotto, mikä ylitettiin. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuustavoite oli 65 prosenttia, jota ei saavutettu. Muun ulkopuolisen rahoituksen osuus oli noin 3 prosenttia.

Säästöjä kertyi 10 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Muun muassa *Kieli-toimiston sanakirjasta* saatiin enemmän tekijänpalkkioita kuin ennalta arvioitiin. Säästöjä on tarkoitus käyttää Kotuksen 30-vuotisjuhlavuoden tilaisuuksiin, palkkausjärjestelmän siirtymäkauden menoihin ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen sekä Kotuksen muuttoon vuonna 2007.

Toiminnan rahoitus ja menot vuosina 2004–2005

Toiminnan rahoitus	2004	2005
Budjettirahoitus	2 662 000	2 787 000
Veikkausvoittovarat	2 175 000	2 175 000
Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet	99 237	52 304
Liiketaloudellinen maksullinen toiminta	505 536	757 609
Muu ulkopuolinen rahoitus	318 630	186 376
Edellisten vuosien säästöt	474 856	832 206
Yhteensä	6 235 169	6 790 495
Menot	2004	2005
Henkilöstökulut	4 273 878	4 589 950
Aineet ja tarvikkeet	143 908	256 640
Kiinteistömenot	640 468	667 002
Palvelut	260 231	257 111
Muut menot	58 584	57 895
Yhteensä	5 377 069	5 828 598

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

2.3.2006

Talousarvion toteutumalaskelma vuodelta 2005

	Määräraha tai tuloarvio				
	Vuodelta 2005	Edelliseltä vuodelta	Käytettä- vissä	Käytetty tai kertynyt	Siirretty vuodelle 2006
Varsinaiset määrärahat					
29.88.23 Toimintamenot	2 787 000	832 206	3 619 206	2 937 803	681 403
29.88.53 Veikkausvoittovarot	2 175 000		2 175 000	2 175 000	
Yhteensä	4 962 000	832 206	5 794 206	5 112 803	681 403
Ulkopuolinen rahoitus					
29.88.23 Liiketaloudellisten suoritteiden tulot ja menot	757 609		757 609	477 603	280 006
29.88.23 Julkisoikeudellisten suoritteiden tulot ja menot	52 304		52 304	57 209	-4 905
29.10.22 Opetusministeriön tutkimusmääräraha	75 000		75 000	71 724	3 276
29.88.50 Suomen Akatemian tutkimusmääräraha	75 786		75 786	52 466	23 320
34.06.02 Työministeriön määräraha: palkkaukset ja muut menot (työllistetyt)	58 910		58 910	56 793	2 117
Yhteensä	1 019 609		1 019 609	715 795	303 814
Varsinainen ja ulkopuolinen rahoitus yhdessä	5 981 609	832 206	6 813 815	5 828 598	985 217

Tutkimuskeskuksen määrärahat vuodeksi 2005 olivat yhteensä 5 794 206 euroa. Vuodelta 2004 siirtyi 832 206 euroa ja vuodelle 2006 siirtyi 956 504, josta 50 000 euroa on vuoden 2006 maksullista toimintaa (ruotsin kielen osaston maksullinen toiminta, *Språkörat*-projekti). Määrärahoista palkkoihin ja palkkioihin kului lähes 78 % (v. 2004 80 %). Kiinteistömenot olivat 11, 4 % (v. 2004 12 %), ja muuhun toimintaan jäi 10 % (v. 2004 8 %).

Liiketaloudelliset suoritteet sisältävät edellisistä vuosista poiketen vuodesta 2005 alkaen kirjojen myynnistä saadut tulot ja kirjojen tekijänpalkkiomaksut yhteensä 201 700 euroa. Edellisten vuosien laskelmissa ne ovat sisältyneet julkisoikeudellisten suoritteiden tuloihin.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2.3.2006**Kustannusvastaavuuslaskelma maksullisesta palvelutoiminnasta**

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosilta 2003, 2004 ja 2005 ja tavoite 2006.

Tuotot	2003	2004	2005	2006 (tavoite)
Maksullisen toiminnan myyntituotot	464 254	505 536	757 609	610 000
Kustannukset				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 857	1 876	1 273	1 000
Henkilöstökustannukset	353 142	359 531	441 227	450 000
Vuokrat				
Palvelujen ostot	6 699	27 537	35 103	23 000
Muut erilliskustannukset				
Yhteensä	361 698	388 944	477 603	474 000
Käyttäjäämä	102 556	116 592	280 006	136 000
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	32 193	40 671	48 763	48 000
Muut yhteiskustannukset	61 723	60 713	81 566	80 000
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	93 916	101 384	130 329	128 000
Kokonaiskustannukset yhteensä	455 614	490 328	607 932	602 000
Yli/alijäämä	8 640	15 208	149 677	8 000

Vuoden 2005 maksullisen toiminnan myyntituottoihin sisältyy 50 000 euroa vuodelle 2006 kuuluvia tuloja. Lisänä edellisistä vuosista on kirjamyynnin ja kirjojen tekijänoikeuspalkkiot 201 700 euroa.

Tukitoimintojen kustannuksissa on hallinto-osaston ja atk-jaoksen palkkamenot (483 387 euroa v. 2005). Muissa yhteiskustannuksissa on vuokra-, siivous- ja sähkömenot, kopiokoneiden vuokrat ja tietoliikenteen ja atk:n kustannukset (808 563 euroa v. 2005). Kustannukset on laskettu jakamalla kaikki menot henkilötyövuosilla (114) ja kertomalla sitten maksullisen palvelutoiminnan henkilötyövuosilla (11,5). Lisäksi kirjojen taitto- ja painatuskustannukset.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2.3.2006

Kustannusvastaavuuslaskelma julkisoikeudellisista suoritteista

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosilta 2003, 2004 ja 2005.

Tuotot	2003	2004	2005	2006 (tavoite)
Maksullisen toiminnan myyntituotot	158 852	95 437	52 304	53 000
Kustannukset				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 064	430	64	100
Henkilöstökustannukset	87 608	74 294	87 712	90 400
Vuokrat	1 437	2 015	4 067	2 000
palvelujen ostot	17 883	9 402	8 870	9 000
muut erilliskustannukset				
Yhteensä	110 992	86 141	100 714	101 500
Käyttäjäämä	47 860	9 296	-8 693	-48 500
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	3 787	4 410	4 240	4 300
Muut yhteiskustannukset	7 262	8 095	7 093	7 200
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	11 049	12 505	11 333	11 500
Kokonaiskustannukset yhteensä	122 041	98 646	112 047	113 000
Yli/alijäämä	36 811	-3 209	-59 743	-60 000

Tukitoimintojen kustannuksissa on hallinto-osaston ja atk-jaoksen palkkamenot (483 387 euroa v. 2005). Muissa yhteiskustannuksissa on vuokra-, siivous- ja sähkömenot, kopio-koneiden vuokrat ja tietoliikenteen ja atk:n kustannukset (808 563 euroa v. 2005). Ne on laskettu jakamalla kaikki menot henkilötyövuosilla (114 v. 2005) ja kertomalla maksullisen palvelutoiminnan henkilötyövuosilla (1 v. 2005).

Julkisoikeudelliset suoritteiden tulot olivat vuonna 2005 kääntäjien tutkintolautakunnan tuloja ja kirjaston kaukopalvelumaksuja. Edellisinä vuosina tuloihin sisältyi myös kirjojen myyntitulot ja tekijänoikeusmaksut. Vuodesta 2005 lähtien ne ovat yhteisrahoitteista toimintaa ja sisältyvät maksullisen palvelutoiminnan tuloihin.

5. Julkaisut 2005

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarja: (KKTKJ)

(1 944 sivua + 1 CD-ROM-versio + 1 Internet-versio) (7 kpl)

Karjalan kielen sanakirja. 6. osa : T-Ö / [päätoimittaja: **Raija Koponen**] ; [toimitussihteeri: **Marja Torikka**] ; [toimittaja: **Leena Joki**]. – Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura, 2005. – 782 s.(Lexica Societatis Fenno-Ugricae ; 16, 6) KKTKJ ; 25)

Kaupungin nimet : kymmenen kirjoitusta kaupunkinimistöistä / toim. **Terhi Ainiala**. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005. – 243 s. (KKTKJ ; 134)

Kielitoimiston sanakirja. CD-ROM-versio / **Marja Lehtinen**, päätoimittaja (1998–2003), **Eija-Riitta Grönros**, toimitussihteeri (1998–2003), päätoimittaja (2003–), **Riitta Eronen**, taivutus (1998–), **Minna Haapanen** (1998–), **Tarja Heinonen** (1999–), **Pirkko Kuutti** (1998–99), **Irma Nissinen** (1998–2001), **Liisa Nuutinen** (2001–), **Meri Puomies** (2001–02), **Leena Sarvas** (2001–), **Marjatta Vilkamaa-Viitala** (1999–). Asutusnimihakemisto: **Ritva Korhonen**, toimittaja, **Tiina Manni-Lindqvist**. Atk-asiantuntijat: **Outi Lehtinen**, **Tarmo Rahikainen**. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Kielikone Oy, 2004. CD-ROM-levy ja ohjevihko. (KKTKJ ; 132) 952-5446-11-5 (Laitteistosuositukset: käyttöjärjestelmä: Microsoft Windows 98 tai uudempi ; selainohjelma: Internet Explorer 4.0 tai uudempi ; kovalevytila n. 80 Mt). (Julkistettu 2005.)

Kielitoimiston sanakirja. Internet-versio. MOT Kielitoimiston sanakirja 1.0. / **Marja Lehtinen**, päätoimittaja (1998–2003), **Eija-Riitta Grönros**, toimitussihteeri (1998–2003), päätoimittaja (2003–), **Riitta Eronen**, taivutus (1998–), **Minna Haapanen** (1998–), **Tarja Heinonen** (1999–), **Pirkko Kuutti** (1998–99), **Irma Nissinen** (1998–2001), **Liisa Nuutinen** (2001–), **Meri Puomies** (2001–02), **Leena Sarvas** (2001–), **Marjatta Vilkamaa-Viitala** (1999–). Asutusnimihakemisto: **Ritva Korhonen**, toimittaja, **Tiina Manni-Lindqvist**. Atk-asiantuntijat: **Outi Lehtinen**, **Tarmo Rahikainen**. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus ja Kielikone Oy, 2004.

Nuolijärvi, Pirkko – Sorjonen, Marja-Leena: Miten kuvata muutosta? Puhutun kielen tutkimuksen lähtökohtia murteenseuruhankkeen pohjalta / taitto: **Helena Suni**. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2005. – 149 s. : taul. (KKTKJ ; 133)

Tekstien arki : tutkimusmatkoja jokapäiväisiin merkityksiimme / toimittanut **Vesa Heikkinen**. – Helsinki : Gaudeamus, 2005. – 326 s. : kuv. (Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja ; 135)

Venäläisten henkilönnimien opas : Venäjän federaatiossa käytössä olevia etunimiä muunnoksineen ja sukunimiä / toimittaneet **Martti Kahla** ja **Pirjo Mikkonen** ; taitto: **Helena Suni**. – 3., laajennettu laitos. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2005. – 444 s. (KKTKJ ; 136) (Kielenkäytön oppaita ; 5) Huomautus: Kannessa myös: Oikeinkirjoitus- ja painotusohjeita.

Lehdet – Tidskrifter (690 sivua) (3 kpl)

Hiidenkivi : suomalainen kulttuurilehti / julkaisijat: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Suomen Kotiseutuliitto, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. – Helsinki : Stellatum, 2005. ISSN: 1236-794X. Ilm. tiheys: Kuusi kertaa vuodessa. 378 sivua.

Kielikello : kielenhuollon tiedotuslehti / Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. – Helsinki : Stellatum, 2005. ISSN: 0355-2675. Ilm. tiheys: Neljä kertaa vuodessa. 172 sivua.

Språkbruk / tidskrift utgiven av Svenska språkbyrån vid Forskningscentralen för de inhemska språken – Helsingfors : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2005. ISSN: 0358-9293. Ilm. tiheys: Neljä kertaa vuodessa. 140 sivua.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja -sarja: (KKTKVJ)

(1 verkkojulkaisu)

Sananselityksiä. Ison suomen kieliopin termejä / Koonneet: **Riitta Korhonen** ja **Maria Vilkuna** ; verkkototeutus ; **Jari Vihtari**. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2005. (KKTKVJ ; 1) <URL: <http://www.kotus.fi/verkkojulkaisu/julk1/index.html> >

Toimitteet – Redigerade verk (2 286 sivua) (15 kpl)

Etunimet / Kustaa Vilkuna ; toim. **Pirjo Mikkonen**. – 4., uud. laitos. – Helsinki : Otava, 2005. – 288 s.

Finsk-svensk-finsk idrottsordlista / sammanställd av Hannele Ennab vid Sverigefinska språknämnden och **Sofia Wallin** vid Forskningscentralen för de inhemska språken. – Helsingfors : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2005 <URL http://www.kotus.fi/svenska/ordlistor/idrottsordlista_05.shtml

Finsk-svensk utbildningsordlista / Red. Susanna Karjalainen, uppdateringarna inför denna upplaga Silva Björk

- och **Sofia Wallin**. – Helsingfors : Utbildningsstyrelsen : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2005. – 117 s. Ilm. myös: <URL http://www.kotus.fi/svenska/ordlistor/utbildningsordlista_05.shtml>
- Hanke ja sen toteutus : suomen murteiden morfologisen digitaaliarkiston loppuraportti / laatineet Kaisu Juusela (hankkeen vastuullinen johtaja), Mika Kukkola, Päivi Markkola ja **Toni Suutari**. – Helsinki : [Suomen Akatemia], 2005. – 84 s. (Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitoksen moniste) (Suomen Akatemia, projekti 77117)
- Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken. Toimintakertomus 2004 / Toimittaneet **Ritva Paananen** ja **Sirkka Rautoja**. Julkaisuluettelon toimittanut **Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä**. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2005. – 45 s. <http://www.kotus.fi/kotus/kertomus_2004.pdf>
- Lappalainen, Hanna**: Språklig variation och interaktion: nya perspektiv inom den fennistiska sociolingvistik. – Mälardalens högskola : Finskt språk- och kulturcentrum = Suomen kielen ja kulttuurin keskus Institutionen för humaniora, 2005. – 43 s. (Rapporter från Finskt språk- och kulturcentrum, FinSKK ; 3) (Suomen kielen ja kulttuurin keskuksen raportteja, SKKK ; 3)
- Lihkkun lehkos! Beiträge zur Finnougristik aus Anlaß des sechzigsten Geburtstages von Hans-Herman Bartsens / Cornelius Hasselblatt, **Eino Koponen** und Anna Widmer (Hrsg.). – Wiesbaden : Harrassowitz, 2005. – xxxiii, 492 s. : kuv. (Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica ; Bd 65)
- Muuttuva muoto : kirjoituksia Tapani Lehtisen 60-vuotispäivän kunniaksi / toimittaneet Johanna Vaattovaara, **Toni Suutari, Hanna Lappalainen**, Riho Grünthal. – Helsinki : Helsingin yliopiston suomen kielen laitos, 2005. – 185 s. : kuv., taul. (Kieli ; 16)
- Piste : lukion äidinkieli ja kirjallisuus / **Pirjo Hiidenmaa** ... [et al.]. – Helsingissä : Otava, 2005. – 261 s. ; kuv. (2. p. 2005)
- Romanit ja kirkko : opas seurakuntien työntekijöille ja luottamushenkilöille / [teksti: Sarita Friman-Korpela, **Henry Hedman**, Kati Jääskeläinen ... [et al.] ; [kielentarkistus: Timo Korpela]. – Helsinki : Kirkkohallitus/KDYK, 2005. – 49 s. (Suomen ev.-lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja ; 2)
- Språk i Norden 2005 : årsskrift för språknedene i Norden / red. av T. Brevik, **Eivor Sommardahl, Aino Piehl**... [et al.]. – Oslo : Novus, 2005. – 313 s.
- Tahdon sanoa : kirjoituksia kielen ja perinteen voimasta / toimittaneet Sirpa Huttunen & **Pirkko Nuolijärvi**. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005. – 186 s. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia ; 1035) (Kalevalaisten Naisten Liiton 70-vuotisjuhla-julkaisu)
- Tandefelt, Marika: Tänk om... Svenska språknämndens förslag till handlingsprogram för svenskan i Finland. – [Helsingfors] : Forskningscentralen för de inhemska språken. Verkkoversio (2003) kahtena PDF-tiedostona <URL: <http://www.kotus.fi/verkkojulkaisut/svenska/index.html>>. HTML-versio 2005<URL: <http://www.kotus.fi/svenska/publikationer/handlingsprogram.shtml>>
- Tiedepolitiikan toimialan tulosohtauksen kehittämisen jatkohanke / Opetusministeriön tiedepolitiikan toimialan tulosohtauksen kehittämisen jatkohanke: Sakari Karjalainen, Mirja Vihma-Kaurinkoski, Anne Luoto-Halvari, Irma Reijonen, **Pirkko Nuolijärvi, Ritva Paananen, Elisa Stenvall**... [et al.]. – Helsinki : Opetusministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto, 2005. – 41 s. (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2005:21. Myös verkkojulkaisuna <URL: <http://www.minedu.fi/julkaisut/tiede/2005/tr21/tr21.pdf>>
- Östnylensk lesanbook = Östnyländsk läsebok : dialekter från östra Nyland / redaktion: Gunilla Harling-Kranck, **Caroline Sandström**, Darling Forsas ... [et al.]. – Kuggo : Redaktionen för Östnylensk lesanbook, 2005. – 149 s. ; kuv.

Tieteelliset artikkelit ja katsaukset – Vetenskapliga artiklar (962 sivua) (101 kpl)

- Ainiala, Terhi**: Helsinki : un approccio interdisciplinare per la toponimia urbana // Rivista italiana di onomastica. – Roma : Societa` Editrice Romana. Vol. 11 (2005) : 1, s. 223–224
- På väg mot urban namnforskning // Namnens dynamik. Utvecklingstendenser och drivkrafter inom nordiskt namnskick. Handlingar från den trettonde nordiska namnforskarkongressen i Tällberg 15–18 augusti 2003. – Uppsala : NORNA, 2005. (NORNA-rapporter ; 80), s. 13–26
- Suensaaren nimet ja paikat // Tornionlaakson vuosikirja. – [Tornio] : Tornionlaakson neuvosto, 2005, s. 139–149
- Tutkimuskohteena kaupunkinimistö // Kaupungin nimet. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005. (KKTKJ ; 134), s. 10–25 [ref.]
- Ainiala, Terhi – Pitkänen, Ritva Liisa**: Finländsk ortnamnsforskning under 1900-talets sista årtioenden // Namn og nemne. – Bergen : Norsk namnelag. 20/21 (2003/2004), s. 7–21
- Ainiala, Terhi** – Vuolteenaho, Jani: Urbaani muutos ja kaupunkilaiset identiteetit paikannimistön kuvaamina // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. (2005) : 3, s. 378–394 [ref.]
- Urbaanin paikannimistön haasteita : kielitieteen ja maantieteen tieteenalatradiotioista arkiseen käyttööntöön Helsingin metropolialueella // Alue ja ympäristö. – Helsinki : Suunnittelumaantieteen yhdistys. 2005 : 1, s. 4–18 [ref.]

- Ainiala, Terhi** – Örnmark, Michaela: Nordisk namnforskning 2004. Finland // Namn och bygd. – Uppsala. Vol. 93 (2005), s. 113–118
- Alanen, Timo**: Asutushistoriallisen nimistöntutkimuksen kaksi linjaa : [lektio] // Muinaistutkija. – Helsinki : Suomen arkeologinen seura. 2005:1, s. 41–49
- Savolaxiska släktnamn, individnamn, bynamn och gårdsnamn i ljust av Johan Habermans jordrevningslängd från 1620-talet (E. Summary) // Namn och bygd. – Uppsala. Vol. 93 (2005), s. 89–103 [ref.]
- Granqvist, Kimmo**: ROMTWOL : an implementation of a two-level morphological processor for Finnish Romani // International Conference on Romani linguistics: General and applied Romani linguistics. – München : LINCOM Europa, 2005, s. 150–162
- Grönros, Eija-Riitta**: Nedsättande uttryck i ordböcker / Översättning från finska av **Monica Äikäs** // Nordiske studier i leksikografi. 7. – Oslo, 2005, s. 149–155
- Halonen, Mia**: Mä en sit sihe sanonu mitään. Raportit sanomatta jättämisestä ja evidentialinen partikkeli sit(te(n)) keskustelun kertomuksissa (E. Summary) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 2, s. 272–298 [ref.]
- Heikkinen, Vesa**: Arkea arkeissa // Tekstien arki. – Helsinki : Gaudeamus, 2005, s. 11–30
- Ja rivit täytyivät, voiton ja onnen odottajan rivit. Tuumiteltuja tekstejä // Tekstien arki. – Helsinki : Gaudeamus, 2005, s. 276–296 [ref.]
- Heikkinen, Vesa** – **Lehtinen, Outi** – **Lounela, Mikko**: Lappeenrantalaismies löi toista nenään baarissa : uutisia ja uutisia // Tekstien arki. – Helsinki : Gaudeamus 2005, 231–258 [ref.]
- Hänninen, Anneli**: Sanoista ja motiiveista (Rus. Rez.) // Pribaltijsko-finskoe jazykoznanie : lingvogeografičeskie issledovaniaja. – Petrozavodsk : [Karel'skij naučnyj centr RAN], 2005, s. 27–37
- Kankaanpää, Salli**: Hei! Äiti kuule! Nykyperhe lapsen kirjelappusessa // Tekstien arki. – Helsinki : Gaudeamus, 2005, s. 123–136 [ref.]
- Koivisto, Vesa**: Monikasvoinen -mA ja suomen agenttipartisiipin tausta // Elävä kielioppi. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005, s. 146–172
- Koponen, Eino**: Fi. nilkka 'Fußgelenk' und Ip. njälkäs 'glatt, schlüpfrig' // Lihkkun lehkos!, s. 179–189
- Koponen, Eino** – **Lounela, Mikko**: Automatische Konvertierung der nielsenschen Orthographie des Norwegischlappischen in die moderne nordsaamische Schriftsprache // Congressus internationalis Fenno-Ugristarum. Congressus decimus internationalis Fenno-ugristarum, Joshkar-Ola 15.08. – 21.08.2005. – Joshkar-Ola : 2005, s. 204
- Lappalainen, Hanna**: Referointi ja variaatio : sitaatit yksilöllisen variaation kuvastimina ja resursseina // Referointi ja moniäänisyys. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005 (Tietolipas ; 206), s. 150–186 [ref.]
- Lappalainen, Hanna** – Vaattovaara, Johanna: Vielä murteen ja identiteetin suhteesta // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 1, s. 98–110 [ref.]
- Lauerma, Petri**: Gustaf Renvall suomen kirjakielen standardoijana (E. Summary) // Sananjalka. – Turku : Suomen kielen seura. Vol. 47 (2005), s. 119–157 [ref.]
- Lounela, Mikko**: Exploring morphologically analysed text material // Inquiries into words, constraints and contexts : Festschrift in the honour of Kimmo Koskeniemi on his 60th birthday. – [S.l.] : [s.n.] 2005, s. 259–267
- Martola, Nina**: Användarkommentarer till en tvåspråkig ordbok // Nordiske studier i leksikografi 7. – Oslo, 2005, s. 287–292
- Mattfolk, Leila**: Investigating attitudes to 'ordinary spoken language' : reliability and subjective understandings // Acta linguistica Hafniensia. – Copenhagen : The Linguistic Circle of Copenhagen. Vol. 37 (2005), s. 171–191
- Nuolijärvi, Pirkko**: Analysing spoken Finnish (Résumé) // Les langues ouraliennes aujourd'hui : approche linguistique et cognitive / sous la direction de M. M. Jocelyne Fernandez-Vest. – Paris : Champion 2005. (Bibliothèque de l'École des hautes études. Sciences historiques et philologiques ; 340), s. 289–300, s. 626, s. 651
- Finskans variation i skönlitteraturen på 1800-talet: fallet Juhani Aho // Språk i tid. Studier tillägnade Mats Thelander på 60-årsdagen. – [Uppsala] : Uppsala universitet, Institutionen för nordiska språk, 2005. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet ; 67), s. 37–44
- Haastattelu kielentutkijan aineistona // Haastattelu : tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. – Tampere : Vastapaino 2005, s. 242–263
- "Se on tavallaan sellaista magiciä" : nykysuomalaisen kielimaailma // Tahdon sanoa : kirjoituksia kielen ja perinteen voimasta. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005 (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia ; 1035), s. 162–184
- Suomen kielen tulevaisuus muuttuvassa maailmassa // Tieteessä tapahtuu. – Helsinki : Tieteellisten seurain valtuuskunta, 2005 : 7, s. 5–12
- Suomen kielet ja kielelliset oikeudet // Monikielinen Eurooppa. – Helsinki : Gaudeamus, 2005, s. 283–299

- Svenskans ställning i Finland på 2000-talet // Ordenes slotte. Om sprog og litteratur i Norden. Hyldest til Vigdís Finnbogadóttir Íslands præsident 1980–1996 / redaktion: Auður Hauksdóttir ... [et al.]. – Haslev : Nordisk kulturfond, 2005, s. 136–147
- Nuolijärvi, Pirkko** – Latomaa, Sirkku: The language situation in Finland // Language planning and policy in Europe. Vol. 1 Hungary, Finland and Sweden / Ed. by Robert B. Kaplan and Richard B. Baldauf Jr. – Clevedon : Multilingual Matters cop., 2005, s. 125–232
- Nuutinen, Liisa**: Egennamn i ordboksdefinitioner : hur stor allmänbildning förutsätts av användaren? / Översättning från finska av **Monica Äikäs** // Nordiske studier i leksikografi. 7. – Oslo, 2005, s. 293–301
- Paikkala, Sirkka**: Debatt om stavningen av utländska namn i finskan på 1800-talet // Nytt om namn. Meldingsblad for Norsk nemnlag. Nr. 42 – 2005. Med rapport frå konferansen Stadnamn i nordisk og internasjonalt perspektiv Blindern 21. oktober 2005, s. 31–34
- Paikkala, Sirkka** – Helleland, Botolv: Norden Division // United Nations Group of Experts on Geographical Names. Information Bulletin / Published by United Nations Statistics Divisions, Department of Economic and Social Affairs ; 29, January 2005, s. 12 (From the Divisions : forthcoming meetings)
- Paloposki, Outi**: Käännössuomen synty // Käännössuomeksi. – Tampere : Tampere University Press 2005, s. 15–31, 265
- Translators and Literary Criticism in 19th century Finland // New tendencies in translation studies. – Göteborg : Göteborg University, 2005. (Gothenburg studies in English ; 90), s. 55–67
- Piehl, Aino**: EU-kielenhuoltaja ja termityö (teksti myös ruotsiksi) // Nordterm ; 12. – Stockholm, 2005, s. 248–262
- Pitkänen, Ritva Liisa**: Vanhan Kouvolan kaupunkinimistöä // Kaupungin nimet. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005 (KKTKJ ; 134), s. 164–177 [ref.]
- Raevaara, Liisa** – Lindfors, Pirjo: Discussing patients' drinking and eating habits in medical and homeopathic consultations // Communication & Medicine. – Berlin – New York : Mouton de Gruyter. Vol. 2 (2/2005), s. 137–149 [ref.]
- Rainö, Päivi**: Henkilönnimien synty ja kehitys suomalaisessa viittomakielyhteisössä. Väitöksenalkajaisesityelmä 30.10.2004 (suomeksi ja viittomakielellä) // Virittäjän verkkolehti. 1/2005
- Reuter, Mikael**: Swedish in Finland in the 20th century // The Nordic languages. – Berlin – New York : Mouton de Gruyter, 2005. Vol. 2, s. 1647–1656
- Ta tillfället i akt // Språk i tid. Studier tillägnade Mats Thelander på 60-årsdagen. – [Uppsala] : Uppsala universitet, Institutionen för nordiska språk, 2005. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet ; 67), s. 528–534
- Sandström, Caroline**: Artikelsynkopering i södra Finland // Studier i svensk språkhistoria. 8. – Lund : Studentlitteratur, 2005. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap ; Ser. A. 63), s. 273–282
- Hon, han eller den? Pronomenbruket för feminina inanimata korrelerat i Liljendaldialekten // Språk i tid. Studier tillägnade Mats Thelander på 60-årsdagen. – [Uppsala] : Uppsala universitet, Institutionen för nordiska språk, 2005. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet ; 67), s. 97–109
- Seppänen, Anni-Marja**: Jyväskyläläisen yliopisto-opiskelijan nimimaisema // Kaupungin nimet. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005. (KKTKJ ; 134), s. 126–150 [ref.]
- Sorjonen, Marja-Leena** – Laakso, Minna: Katko vai eiku? Itsekorjauksen aloitustavat ja vuorovaikutustehtävät (E. Summary) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen seura. 2005 : 2, s. 244–271 [ref.]
- Tiiliä, Ulla**: Paina ? kun liikut hitaasti. Rentoutta ja muodollisuutta bussissa // Tekstien arki. – Helsinki : Gaudeamus, 2005, s. 77–91 [ref.]
- Toriseva, Marianne**: Viesti saapunut. Intiimisti kännykällä? // Tekstien arki. – Helsinki : Gaudeamus 2005, s. 46–60 [ref.]
- Yli-Luukko, Eeva** – Aho, Eija: Intonaatiojaksoista (E. Summary) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 2, s. 201–220 [ref.]
- The Saami : a cultural encyclopaedia.** – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2005 (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia ; 925) Ilm. myös: Saamelaiskulttuurin ensyklopedia // <URL http://www.helsinki.fi/~sugl_smi/senc/ >
- Aapala, Kirsti**: Ähpi 'broad swamp, open sea' // The Saami, s. 7
- Boáššu // The Saami, s. 41
- Boska ~ boská // The Saami, s. 42
- Duottar 'fell (country), tundra' // The Saami, s. 77
- Duovli 'tinder' // The Saami, s. 77–78
- Gáica 'goat' // The Saami, s. 129
- Gákti 'Lapp coat' // The Saami, s. 129–130
- Geres 'sledge' // The Saami, s. 131
- Goahiti 'Saami tent-like dwelling' // The Saami, s. 133
- Goavddis 'shaman's drum' // The Saami, s. 133

- Johtit 'to travel, move, go' // The Saami, s. 153
- Juonas 'net for fishing under the ice' // The Saami, s. 154
- Luomi 'cloudberry (Rubus chamaemorus)' // The Saami, s. 209–210
- Luossa 'salmon' // The Saami, s. 210
- Njalla 'a winter cache of food on a high pole' // The Saami, s. 243
- Ráidu (raito) // Saamelaiskulttuurin ensyklopedia
- Rátkit (erottaa poroja) // Saamelaiskulttuurin ensyklopedia
- Stállu 'a Saami mythical creature, ogre, bogeyman' // The Saami, s. 408.
- Vuovda 'nesting box for waterfowl' // The Saami, s. 429
- Koponen, Eino:** Bárbmú 'wintering place of migratory birds' // The Saami, s. 30–31
- Boazu 'reindeer' // The Saami, s. 41–42
- Cuhti 'enemy' // The Saami, s. 57–58
- Cuoika 'midge, mosquito' // The Saami, s. 60
- Goddesáhpán 'lemming' // The Saami, s. 133–134
- Goddi 'wild reindeer' // The Saami, s. 134–135
- Guovssahasat 'Northern Lights, Aurora Borealis' // The Saami, s. 137
- Guovssat 'Siberian jay, Perisoreus infaustus' // The Saami, s. 137
- Guov a 'bear' // The Saami, s. 137–138
- Juoigat 'to chant' // The Saami, s. 154
- Juopmu 'sorrel' // The Saami, s. 154–155
- Luhkka 'hooded shawl' // The Saami, s. 204
- Luohti 'a chant' // The Saami, s. 209
- Muohta 'snow' // The Saami, s. 227–228
- Náhppi 'a milking vessel' // The Saami, s. 233
- Noaidi 'shaman' // The Saami, s. 244–245
- Rátnu (raanu) // Saamelaiskulttuurin ensyklopedia
- Rievssat (riekko) // Saamelaiskulttuurin ensyklopedia
- Sápmelaš 'Saami (adj.), a Saami person' // The Saami, s. 379
- Siida 'Lapp village' // The Saami, s. 392
- Vierra 'ball of straw for lining for a boot' // The Saami, s. 424
- Ruppel, Klaas:** Beaska 'fur coat' // The Saami, s. 35–36
- Gallót 'skull shoe' // The Saami, s. 130
- Gietkka 'cradle' // The Saami, s. 131–132
- Gufihtar 'earth spirit, gnome' // The Saami, s. 136
- Guksi 'cup or bowl made from the gnarl of a tree' // The Saami, s. 136–137
- Loaidu 'sleeping place in a Saami tent' // The Saami, s. 203
- Suohpan 'lasso' // The Saami, s. 409
- Vuotta 'bootlace, binding' // The Saami, s. 428

Yleistajuiset artikkelit – Populära artiklar (364 sivua) (171 kpl)

- Aapala, Kirsti:** Korpäkän jäljillä // Kielikello. 2005 : 2, s. 40
- Monena mikot maailmalla // Kielikello. 2005 : 3, s. 32–34
- Ainiala, Terhi:** Kaupunkien nimistöä tutkittu (Vastine Tarja Lipposelle // Vihreä lanka 4.11.2005) // Vihreä lanka. 2005 : 48 (Mielipide)
- Ainiala, Terhi** – Vuolteenaho, Jani: Nimistöntutkimuksen uusia tuulia Pisassa // Terra. – Helsinki : Suomen Maantieteellinen Seura. 117 (2005) : 3, s. 230–231
- Arvassalo, Leija:** Joukkueurheilussa vasen voi olla oikea // Kielikello. 2005 : 2, s. 38 (Näkökulma)
- Juhlatauulella // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2005 : 4, s. 23
- Kuuta taivaalta // Kielikello. 2005 : 4, s. 40 (Kysyttyä)
- Toisto – tautofoniaa vai tyylittelyä? // Sihteeri & assistentti : sihteerien & assistenttien ammattilehti. – Helsinki : BBM. 2005 : 5, s. 84–85
- Borgström, Malin:** Finsk-svensk-finsk vinordlista / uppdaterad och bearbetat av Malin Borgström // Språkbruk. 2005 : 3, s. 13–25
- Eronen, Riitta:** 60-vuotisjuhliin uudessa asussa // Kielikello. 2005 : 1, s. 3
- Jokapäiväisten tekstien äärellä // Kielikello. 2005 : 3, s. 3
- Kaikkien kieli // Kielikello. 2005 : 4, s. 3
- Kansa tietää, että Siperia opettaa // Mitä missä milloin 2006. – Helsingissä : Otava, 2005, s. 198–201
- Maailma verkossa // Kielikello. 2005 : 2, s. 3
- Pilkulleen // Kielipoliisin käsikirja. – Helsinki : Tammi, 2005, s. 61–80

- Poliisi isolla P:llä // Kielipoliisin käsikirja. – Helsinki : Tammi, 2005, s. 81–88
- Sanaterveisiä Kielitoimistosta // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2005 : 1, s. 18
- Terveisiä Tallinnasta // Kielikello. 2005 : 3, s. 31
- Vuoden sanoja // Mitä missä milloin 2006. – Helsingissä : Otava, 2005, s. 147–149
- Äidinkieltä yhteiskuntatieteilijöille // Kielikello. 2005 : 1, s. 10–13
- Eskelinen, Riikka – Miikkulainen, Raija** (toim.): Kotuksen joulukalenterin artikkelit (24 artikkelia) // < URL <http://www.kotus.fi/joulu/2005/joulukalenteri.shtml> >
- Grönros, Eija-Riitta:** Ajantasaista tietoa Kielitoimiston sanakirjasta // Sihteeri & assistentti. – Helsinki : BBM. 2005 : 3, s. 74–75
 - Dekkarista pokkariin // Kielikello. 2005 : 3, s. 38–39 (Kysyttyä)
 - Sanoja ja selityksiä Kielitoimiston sanakirjasta // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2005 : 2, s. 12–14
 - Sähköinen Kielitoimiston sanakirja (E. Summary) // Terminfo. – Helsinki : Sanastokeskus TSK. 2005 : 1, s. 14–16, s. 26
 - Sähköinen Kielitoimiston sanakirja // Pirta. – Helsinki : Kalevalaisten Naisten Liitto. 2005 : 2, s. 20–23
 - Uusi sähköinen Kielitoimiston sanakirja // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2005 : 2, s. 9–12
- Haapanen, Minna:** Buutsit ja pieksut – vaatetussanojen rinnakkaiseloja sanakirjassa // Kielikello. 2005 : 2, s. 22–24
 - Curling-vanhemmat // Kielikello. 2005 : 4, s. 39 (Kysyttyä)
- Hedman, Henry:** Romanikieltä halutaan elvyttää oman projektin avulla // Romano boodos : Suomen mustalaislehti. – Helsinki : Mustalaislähetys. 2005 : 4–5, s. 13
- Heikkilä, Elina:** Paperista puhuttu, korvalle kirjoitettu // Sihteeri & assistentti. – Helsinki: BBM. 2005: 6, s. 68–69
- Heikkinen, Vesa:** Katoja, satoja ja globalisaatiota. Maataloutta muistettu uudenvuodenpuheissa vaihtelevasti // Maaseudun tulevaisuus. 30.12.2005 (Vierasyliö)
 - Maaseutu kielellä ennen ja nyt // Maaseudun tulevaisuus. 24.3.2005 (Vierasyliö)
 - Pieni ihminen Ison äärellä // Kulttuurintutkimus. – Jyväskylä : Jyväskylän yliopisto, Nykykulttuurin tutkimuskeskus. 2005 : 2 , s. 45–47
 - Uutisia ja ”uutisia” // Journalisti. – Helsinki : Suomen Journalistiliitto. 5/2005, 4.3.2005, s. 17 (Valitut sanat -palsta). Ilm. myös: < URL <http://www.journalistilehti.fi> >
 - Ymmällään verokielestä – ja sen ymmärtää // Kielikello. 2005 : 3, s. 8–11
 - ”Ymmärrettävyyden osatekijöistä” // Kielikello. 2005 : 3, s. 11
- Hiidenmaa, Pirjo:** Akateeminen maailma kielivalintojen edessä : Alma mater, yliopisto ja University // Kielikello. 2005 : 1, s. 4–6
 - Ammattikielet // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Ei nyt sentään puhemiehiä! // Kielikello. 2005 : 3, s. 40 (Kysyttyä)
 - Hei suomi! // Kielikello. 2005 : 4, s. 4
 - Imago, asema ja asenne kielenhuollossa // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2005 : 4, s.17–18
 - Kielessäkin se on pienestä kiinni // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Kieli ja kansainvälisyys // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Kieli ja murteet // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Kieli ja ohjailu // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Kieli ja tunne // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Kieli ja valta // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Korjaus (Korjaus Kielikellon numerossa 3/2005 olleeseen Matti Rimpelän haastatteluun) // Kielikello. 2005 : 4, s. 31 (Kieli työssä)
 - Kysy kielentuntijalta // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
 - Miten saa lukijan vakuuttumaan? // Ylioppilasaineita. – Helsinki : Äidinkielen opettajain liitto, 2005. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia ; 237), s. 81–96
 - Näkökulmia yleiskieleen // Kielikello. 2005 : 4, s. 5–11
 - Puhe- ja kirjakieli // < URL <http://www.yle.fi/naytetaankielta/> >
- Hiidenmaa, Pirjo – Piehl, Aino:** EU-teksteiltä vaadittava laatua // Helsingin Sanomat. 21.8. (Mielipidepalsta)
- Hiidenmaa, Pirjo – Rimpelä, Matti:** Sosiaali- ja terveysalan hyvinvointikieltä // Kielikello. 2005 : 3, s. 16–18
- Hurta, Heikki:** Helsingipuisto // Kielikello. 2005 : 4, s. 38 (Kysyttyä)
 - Johtaako vähäinen liikunta lihomiseen? // Kielikello. 2005 : 1, s. 30–33
 - Thaimaa taipuu Thaimaahan // Kielikello. 2005 : 1, s. 39
- Hyvärinen, Riitta:** Millainen on toimiva potilasohje? Hyvä kieliasu varmistaa sanoman perillemenon // Duo-

- decim. – Helsinki : Kustannus Oy Duodecim. 121 (2005 : 16), s. 1769–1773
- Miten kirjoitetaan hyvä työpaikkahakemus // Sihteerit & assistentit. – Helsinki : BBM. 2005 : 1, s. 66–67
 - Tulkoon valkeus – mutta mistä? Valon etymologia // Duodecim. – Helsinki : Kustannus Oy Duodecim. 121 (2005 : 23), s. 2593–2598
 - YLE:n huolellista kielenhuoltoa // Kielikello. 2005 : 2, s. 33–35 (Kieli työssä)
- Hyttiäinen, Elina:** Nimineuvontaa 2000-luvulla: Riiasta Malmöhön // Kielikello. 2005 : 3, s. 25–28
- Kankaanpää, Salli:** Myrskyjen pyörteissä // Kielikello. 2005 : 3, s. 36–37 (Kysyttyä)
- Mä mistä löytäisin sen ohjeen? Kirjoittajan oma-apuopas // Kielikello. 2005 : 4, s. 12–15
- Kolehmainen, Taru:** Kohti yleishyvää kieltä. Yleiskielen historiaa // Kielikello. 2005 : 4, s. 5–11
- Nimikemäärittäminen (tittelien) tapuminen // Kielikello. 2005 : 3, s. 4–6 (Suomen kielen lautakunta)
 - Roomalaiset numerot substantiiveina // Kielikello. 2005 : 2, s. 10
 - Suomettumisen ensiaskeleet politiikan teksteissä // Kanava. – Helsinki : Yhtyneet Kuvalehdet. 33 (2005) : 9, s. 639–640
 - Suomettumisen ”käännösvirhe” (Vastine Eero Silvastin kirjoitukseen Suomettaminen muuttui suomettumiseksi) // Kanava 2005 : 4–5, s. 296–298 // Kanava. – Helsinki : Yhtyneet Kuvalehdet. 33 (2005) : 7, s. 477–478
 - Uudissanoja eläkeiässä // Kielikello. 2005 : 1, s. 18–22
 - ”Viihtäen kuin muinen lasna” : joululaulujen vaikeista sanoista // Joulun sana. 2005, s. 10–11
- Lappalainen, Hanna:** Sinuttelua ja teittelyä // Gerontologia. – Jyväskylä : Kasvun ja vanhenemisen tutkijat. 19 (2005) : 1, s. 49–50
- Länsimäki, Maija:** Suojelevat sanat // Sinä kuolet / toim. Ari Liimatainen. – Helsinki : Tammi, 2005, s. 91–104
- Maamies, Sari:** Jalkautuva huoltokirja // Kielikello. 2005 : 1, s. 39–40
- Vetinen kesä // Kielikello. 2005 : 1, s. 40–41
- Martola, Nina:** Användarkommentarer till Stora finsk-svenska ordboken // Språkbruk. 2005 : 2, s. 17–19
- Miikkulainen, Raija:** Hyvinvoinnin Kaiku // Ratkes : Ratkaisu- ja voimavarakeskeisen kulttuurin lehti. – Helsinki : Ratkes, 2005 : 3, s. 33–35
- Mikä teksti, mikä verkko? // Kielikello. 2005 : 2, s. 15–18
- Miikkulainen, Raisa:** Karjalan kieli innostaa – Karjalan kielen sanakirjan toimitussihteerin haastattelu (13.5.2005) // < URL http://www.kotus.fi/tietoa/haastattelut/karjalan_kieli.shtml >
- Kieltä tutkimassa – Ison suomen kieliopin tekijän ja osastonjohtajan haastattelu (16.5.2005) // < URL <http://www.kotus.fi/tietoa/haastattelut/kielentutkimus.shtml> >
 - Nauhat tallessa – Suomen kielen nauhoitearkiston työntekijöiden haastattelu (13.5.2005) // < URL <http://www.kotus.fi/tietoa/haastattelut/nauhoitearkisto.shtml> >
- Mikkonen, Pirjo:** Alkusanat // Viikuna, Kustaa: Etunimet. – Helsinki : Otava, 2005, s. 6–7 Etunimet, ikkuna kansakunnan historiaan // Viikuna, Kustaa: Etunimet. – Helsinki : Otava, 2005, s. 17–22
- Katrina ja Lee // Kielikello. 2005 : 3, s. 36 (Kysyttyä)
 - Kirjain *h* vieraissa nimissä // Kielikello. 2005 : 2, s. 39–40
 - Kymmenen vuotta suomen kielen opetuksen kehittämistä. Kertomus Suomi toisena kielenä -opettajat ry:n toiminnan vakiintumisesta / Marjo Mela, Pirjo Mikkonen // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 1, s. 111–116
 - Oppilaitosten nimet luonteviksi // Kielikello. 2005 : 1, s. 9
 - Sillämäestä Rannametsään : virolaiset nimet suomen kielessä // Viro.nyt. – Helsinki : Suomen Viroyhdistysten liitto. ISSN 1459-2134. 2005 : 1, s. 23–24
- Moisio, Arto** – Luutonen, Jorma: Matka Tshuvassiaan // M. A. Castrénin seura : jäsentiedote. – Helsinki : M. A. Castrénin seura. 2005 : 1, s. 6–7
- Morottaja, Matti:** Inarinsaamen kielenhuolto. Suomen kieli vaikuttaa saamelaiskieliin // < URL <http://www.kotus.fi/kielit/saame/inarinsaame/kielenhuolto.shtml> >
- Kieläravvuuh. Suomâkielâ viggâ päinid sâmielâ // < URL <http://www.kotus.fi/kielit/saame/inarinsaame/inarinsaamea.shtml> >
- Nuolijärvi, Pirkko:** Puheen pitäminen on vuorovaikutusta // Ribbing, Magdalena: Puhujan avuksi. – Helsingissä : Otava, 2005, s. 145–152
- Nuutinen, Liisa:** Sitaattilainat sanakirjassa // Kielikello. 2005 : 2, s. 25–28
- Oksanen, Sanna:** Kippis, skool ja Pohjanmaan kautta! // Kielikello. 2005 : 4, s. 41 (Kysyttyä)
- Paikkala, Sirkka:** Kun isoisän isä sukunimen otti // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 11–14
- Kunnannimet murroksessa // Kielikello. 2005 : 4, s. 24–27
 - Muistonimien antamisesta // Kielikello. 2005 : 1, s. 34–36
- Paloposki, Outi:** Mihinkin kaikkien käännöksiä voidaankaan tarvita? // Kääntäjä. – Helsinki : Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto. 2005 : 3, s. 1
- Multidisciplinary and International // Kääntäjä. – Helsinki : Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto. 2005 : 6
 - Suomi ja suomennokset vuonna 1955 // Kääntäjä. – Helsinki : Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto.

2005 : 2, s. 7–8

- Piehl, Aino:** EU15 tai EU 15 // Kielikello. 2005 : 4, s. 33 (Kysyttyä)
- Klarspråk-konferenssit levittävät tietoa virkakielenhuollosta // Virallinen lehti. 26.1.2005 (nro 11, s. 15–16) (Hyvää virkakieltä). Ilm. myös: <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/vk2005_1_klarsprak.shtml >
 - Juhlistetaanko Ruotsinsuomalaisen kielilautakunnan 30-vuotispäivää? // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2005 : 4, s. 24
 - Puheenjohtajakausi vai puheenjohtajuuskausi? // Kielikello. 2005 : 3, s. 40 (Kysyttyä)
 - Puheenjohtajavaltio Britannian puheenjohtajuuskausi? // Virallinen lehti 28.9.2005 (nro 113, s. 15–16) (Hyvää virkakieltä). Ilm. myös: <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/vk2005_5_puheenjohtajuus05.shtml >
 - Ymmärrettävyyttä etsimässä // Virallinen lehti. 25.5.2005 (nro 60, s. 18–19) (Hyvää virkakieltä). Ilm. myös: <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/vk2005_3_ymmarrettavyysmittarit.shtml>
- Pyhälahti, Minna:** Hyvällä kielenkäytöllä viesti menee perille. Mitä tälle tekstille kannattaisi tehdä? // MeKi-viset. – Helsinki : Helsingin kaupungin kiinteistövirasto. 2005 : 2, s. 14
- Ilahduttava ja suututtava sananvalinta // Sihteeri & assistentti. – Helsinki : BBM. 2005 : 8, s. 50–51
 - Mitä tarkoittaa toimertua? // Kielikello. 2005 : 3, s. 37–38 (Kysyttyä)
 - Silmäiltävä ja toimiva verkkoteksti // Sihteeri & assistentti. – Helsinki : BBM. 2005 : 4, s. 60–61
 - YLEn toimittajien kysymää // Kielikello. 2005 : 2, s. 35 (Kieli työssä)
- Rainö, Päivi:** Pieni ajatusleikki? // Käsillä kääntäjät : Kuurojen Liiton viittomakielikeskuksen tiedotuslehti. – Helsinki : Kuurojen Liitto. 2005 : 2, s. 17–18
- Reuter, Mikael:** Finlandssvenska ord i SAOL // Språkbruk. 2005 : 2, s. 3–4
- Finns det en finlandssvensk språknorm? // Språk i Norden 2005, s. 97–106
 - Nya medarbetare // Språkbruk. 2005 : 2, s. 28 (Noterat)
 - Språkriktighet, förläckning och finlandssvenska // Språkbruk. 2005 : 3, s. 3–4
 - Svar till Kim Peter Johansson // Språkbruk. 2005 : 4, s. 32 (Debatt)
 - Svar till Ole Aune // Språkbruk. 2005 : 4, s. 30 (Debatt)
 - Vad betyder finlandssvensk? // Språkbruk. 2005 : 1, s. 3–4
 - Äidinkieli suomi, kotimaa Ruotsi // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2005 : 4, s. 12–13
- Räsänen, Matti:** Kritisoida vai kritikoida? Eräs vierassanaryvä // Kielikello. 2005 : 1, s. 23–26
- Sanamäärä painaa // Virallinen lehti. 6.4.2005 (nro 39, s. 17–18) (Hyvää virkakieltä). Ilm. myös: <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/vk2005_2_sanam%E4%E4r%E4_painaa.shtml >
- Suni, Helena:** Mikä on porsaanreikä? // Kielikello. 2005 : 2, s. 40
- Suutari, Toni:** E. A. Saarimaan rahaston uudet säännöt // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 2, s. 309
- Kertomus Kotikielen Seuran 129. toimintavuodesta // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 2, s. 303–306
 - Sanakirjasäätiön rahaston perustaminen // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 2, s. 307–308
- Tiilikä, Ulla** – Liikamaa-Paasma, Kati: Valmiit tekstipohjat kirjoittamisen apuna // Kielikello. 2005 : 3, s. 12–15
- Torikka, Marja:** XXXII Kielitieteen päivät Tampereella 19.–20.5.-05 // Karjalan heimo. – Helsinki : Karjalan Sivistysseura. 2005 : 5–6, s. 80
- Karjalan kielen sanakirja valmis : 50 vuoden suururakka päättynyt // Karjalan heimo. – Helsinki : Karjalan Sivistysseura. 2005 : 3–4 (Lehdessä väärä numerointi 1–2), s. 47–50
- Uusitalo, Helinä:** Kuikkalinnut paikannimissä 8.6.2005 // <URL <http://www.kotus.fi/aineistot/nimiarkisto/tiesitkotaman/kuikka.shtml> >
- Kultaa ja hopeaa 20.12.2005 // <URL <http://www.kotus.fi/aineistot/nimiarkisto/tiesitkotaman/kulta.shtml> >
- Wallin, Sofia:** Ny idrottsordlista // Språkbruk. 2005 : 2, s. 27 (Noterat)
- Westerberg, Pia:** Mandarinkinesiska, ordförråd och funktionsdomäner. En språkvårdsdag om mångspråkighet // Språkbruk. 2005 : 2, s. 20–21
- Ordspråk och talesätt // Språkbruk. 2005 : 2, s. 28 (Noterat)
 - Spara det finlandssvenska talet // Språkbruk. 2005 : 4, s. 19–20
- Vaula, Sari:** Lause vai lauseenvastike? // Sihteeri & assistentti. – Helsinki : BBM. 2005 : 2, s. 70–71
- Lähdetkö sauvakävelylle vai mennäänkö vesijumppaamaan? // Sihteeri & assistentti. – Helsinki : BBM. 2005 : 7, s. 58–59
- Vihonen, Inkaliisa:** Taloutta vai ekonomiaa? Talouden kielestä kustantajan näkökulmasta // Kielikello. 2005 : 4, s. 30–31 (Kieli työssä)
- Viinämäki, Anna:** Suomalaisen virren alkuvärssyjä // Kielikello. 2005 : 4, s. 22–23
- Viinämäki, Anna** – **Miikkulainen, Raija** (toim.): Hemminki Maskulainen – virsirunoilija. – Helsinki : Kotimaisten

- kielten tutkimuskeskus, 2005. <URL: <http://www.kotus.fi/kirjasuomi/maskulainen/maskulainen.shtml>>
— Vuoden 1705 almanakka. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2005. < URL: http://www.kotus.fi/kirjasuomi/almanakka_1705/almanakka_1705.shtml>

Vilkamaa-Viitala, Marjatta: Vieraita kieliä sanojen takana // Kielikello. 2005 : 2, s. 19–21

- Äikäs, Monica:** Sambandsord // Arena för modersmål och litteratur : medlemsblad för Svenska modersmåslärföreningen i Finland. – Helsingfors : Svenska modersmåslärföreningen i Finland. 2005 : 3, 1 s.
— Språkriktighetsboken // Arena för modersmål och litteratur : medlemsblad för Svenska modersmåslärföreningen i Finland. – Helsingfors : Svenska modersmåslärföreningen i Finland. 2005 : 4, 1 s.
— Styvfamiljer och distanspappor // Arena för modersmål och litteratur : medlemsblad för Svenska modersmåslärföreningen i Finland. – Helsingfors : Svenska modersmåslärföreningen i Finland. 2005 : 1, s. 8
— Sysslar en skejtare med skejtning? // Arena för modersmål och litteratur : medlemsblad för Svenska modersmåslärföreningen i Finland. – Helsingfors : Svenska modersmåslärföreningen i Finland. 2005 : 2, s. 16

Kielipalstoja – Språkspalter (161 kpl)

Kauden murre // <URL http://www.kotus.fi/murteet/kauden_murre/kauden_murre.shtml > (2 kpl)

- Karvakenkäkin narajaa kun oikeen on pakkaanen / litterointi ja ääninäytteet: Eeva Yli-Luukko ; kartat: Anneli Hänninen ; toimitus: Raija Miikkulainen // < URL http://www.kotus.fi/murteet/kauden_murre/litteraatio/ > [15.3.2005]
— Kohti jouluaattoiltaa, näyte Länsi-Uudeltamaalta Karjalohjalta // litterointi ja ääninäytteet: Eeva Yli-Luukko ; kartat: Anneli Hänninen ; toimitus: Raija Miikkulainen // < URL http://www.kotus.fi/murteet/kauden_murre/litteraatio/karL_litt.shtml > [21.12.2005]

Kieli-ikkuna // Helsingin Sanomat.

Ilm. myös: // < URL <http://www.kotus.fi/julkaisut/ikkunat/kieli-ikkunat2006.shtml> > (52 kieli-ikkunaa)

Aapala, Kirsti: Elävää elämää // Helsingin Sanomat. 9.8.2005, s. C4

- Järjen lääketä // Helsingin Sanomat. 13.9.2005, s. C4
— Mikä on sepalus? // Helsingin Sanomat. 12.4.2005, s. C6
— Pippuria paprikoissa // Helsingin Sanomat. 1.2.2005, s. C6
— Sääskiä kerrakseen // Helsingin Sanomat. 2.8.2005, s. C4
— Valoa kansalle // Helsingin Sanomat. 27.12.2005, s. C1
— Vuohia kukkamaassa? // Helsingin Sanomat. 25.10.2005, s. C7

Eronen, Riitta: Kuka on vielä vaiheessa? // Helsingin Sanomat. 26.4.2005, s. C5

- Liikaa sanoja? // Helsingin Sanomat. 7.6.2005, s. C6
— Uutisointi sallittu // Helsingin Sanomat. 25.10.2005, s. C7
— Vielä vähän vaiheessa // Helsingin Sanomat. 19.4.2005, s. C5

Hurta, Heikki: Aleksis Kiven Vuohenkalma // Helsingin Sanomat. 11.10.2005, s. C5

- Argeologiaa // Helsingin Sanomat. 15.11.2005, s. C4
— Mitä murretta Helsingissä puhutaan? // Helsingin Sanomat. 14.6.2005, s. C4
— Pahiten loukkaantuneet // Helsingin Sanomat. 6.9.2005, s. C7
— Pappi ja poppamies // Helsingin Sanomat. 19.7.2005, s. C5
— Thaimaa ja tsunami // Helsingin Sanomat. 18.1.2005, s. C4

Joki, Leena: Kaikuja karjalasta // Helsingin Sanomat. 22.2.2005, s. C3

Kankaanpää, Salli: Kaksi kertaa enemmän ja vähemmän // Helsingin Sanomat. 8.11.2005, s. C4

- Varokaa liukkausta! // Helsingin Sanomat. 4.1.2005, s. C8

Kolehmainen, Taru: Elinkaarimalli // Helsingin Sanomat. 27.9.2005, s. C4

- Kantelisti ja urkuristi // Helsingin Sanomat. 15.3.2005, s. C4
— Kielineuvontaa 60 vuotta // Helsingin Sanomat. 31.5.2005, s. C4
— Miten Rooma otetaan haltuun? // Helsingin Sanomat. 16.8.2005, s. C4
— Monet uudet pistot ovat käänkösvirheitä // Helsingin Sanomat. 18.10.2005, s. C4
— Siivotaanko huolella vai huolellisesti? // Helsingin Sanomat. 22.3.2005, s. C6
— Suomettuminen ennen ja nyt // Helsingin Sanomat. 28.6.2005, s. C4
— Vaalien jälkeen // Helsingin Sanomat. 25.1.2005, s. C5

Länsimäki, Maija: Halkoja ja klapeja // Helsingin Sanomat. 8.2.2005, s. C4

- Havuja sienisalaatissa // Helsingin Sanomat. 17.5.2005, s. C4
— Huh hellettä! // Helsingin Sanomat. 12.7.2005, s. C4
— Kerma erottuu // Helsingin Sanomat. 29.11.2005, s. C1
— Kohtuullinen vai kohtalainen? // Helsingin Sanomat. 10.5.2005, s. C6

- Naapureita // Helsingin Sanomat. 29.3.2005, s. C7
- Pönötystä ja patsastelua // Helsingin Sanomat. 26.7.2005, s. C3
- Totta maar // Helsingin Sanomat. 8.3.2005, s. C5
- Viipaloitua leipää // Helsingin Sanomat. 20.9.2005, s. C5

Nuutinen, Liisa: Tallirenji Tahvanus // Helsingin Sanomat. 20.12.2005, s. C1

Paikkala, Sirkka: Arizona ja Zimbabwe // Helsingin Sanomat. 22.11.2005, s. C1

- Kaarle Kustaasta Victoriaan // Helsingin Sanomat. 4.10.2005, s. C7
- Omaa sukua // Helsingin Sanomat. 15.2.2005, s. C3

Torikka, Marja: Kuka puhuu karjalaa? // Helsingin Sanomat. 1.3.2005, s. C6

Viinamäki, Anna: Virsi viriää // Helsingin Sanomat. 23.8.2005, s. C5

Vihonen, Inkaliisa: Kontrollööristä controlleriin // Helsingin Sanomat. 6.12.2005, s. C2

Vilppula, Matti: Juhulaklapin nakkoo // Helsingin Sanomat. 13.12.2005, s. C3

- Kauhavalainen käteen, kirvulainen jalkaan // Helsingin Sanomat. 30.8.2005, s. C7
- Mimmi polskutti käsipohjaa // Helsingin Sanomat. 5.7.2005, s. C5
- Pappi lukkari talonpoika kuppari // Helsingin Sanomat. 3.5.2005, s. C9
- Talvisäässä, kesäkelillä // Helsingin Sanomat. 11.1.2005, s. C5
- Tuohikuussa pukinpäivän aikaan // Helsingin Sanomat. 1.11.2005, s. C9
- Ulle dulle dof // Helsingin Sanomat. 5.4.2005, s. C7
- Utareistaan Rosita tunnetaan // Helsingin Sanomat. 21.6.2005, s. C6

Kielijuttu // Aamulehti. Tampere : Tampereen kirjapaino. ISSN 0355-6913.

Palsta ilmestyy 16 maakuntalehdessä (31 kielijuttua)

Heikkinen, Vesa: Kärpäsenä seinässä // Turun Sanomat. 24.7.2005

- Lapsi ja seksi? // Aamulehti. 9.5.2005
- Lukitaito // Turun Sanomat. 25.3.2005
- Miitti // Lapin Kansa. 11.12.2005
- Niitä sanoja en olisi halunnut oppia // Aamulehti. 24.1.2005
- Oppitekoinen nollapersoona // Lapin Kansa. 21.11.2005
- Punikin paluu // Aamulehti. 21.2.2005
- Sijaa muodolla // Aamulehti. 10.10.2005
- Tosi Iso Veli? // Turun Sanomat. 4.9.2005
- Valtakysymyksiä // Lapin Kansa. 16.06.2005

Hyvärinen, Riitta: Jos et osaisi lukea // Aamulehti. 3.5.2005

- Jääkelin sanastoa // Turun Sanomat. 3.4.2005
- Kielijuttu // Aamulehti. 4.4.2005
- Lankomies on eri mies // Aamulehti. 14.2.2005
- Mistä resurssit sikiävät? // Turun Sanomat. 2.10.2005
- Ongelmalliset ohjeet // Lapin Kansa. 2.12.2005
- Onko suomella futuuria? // Lapin Kansa. 29.06.2005
- Pistetään lusikka soppaan! // Turun Sanomat. 17.7.2005
- Punainen kukko // Turun Sanomat. 28.8.2005
- Putosiko eno veneestä? // Aamulehti. 10.1.2005
- Äireen mauste // Lapin Kansa. 5.11.2005

Tiirilä, Ulla: Kielenhuoltoa yleisön toivomuksesta // Aamulehti. 29.8.2005

- Kielijuttu // Aamulehti. 11.4.2005
- Kiusaamisen kielioppia // Turun Sanomat. 16.10.2005
- Konservatiivi kävi kirkossa // Aamulehti. 17.1.2005
- Lukemista loppukesäksi // Aamulehti. 1.8.2005
- Puhetta kotitöistä // Turun Sanomat. 18.12.2005
- Sananvalta ja eläkepäätös // Turun Sanomat. 13.11.2005
- Tarinasta todeksi // Aamulehti. 16.5.2005
- Tekstejä ja tehostamista // Turun Sanomat. 11.9.2005
- Viestejä tsunamista // Lapin Kansa. 21.06.2005

Kurkistin // Hiidenkivi (31 kurkistinta)

Ainiala, Terhi: Nimistöntutkija: Bärgea, Kaltsi ja Itä-Töölö // Hiidenkivi. 2005) : 4, s. 52

- Nimistöntutkija: Hyviä ja huonoja nimiä // Hiidenkivi. 2005 : 3, s. 52
- Nimistöntutkija: Kivetään Veikkavuorelle // Hiidenkivi. 2005 : 6, s. 55
- Nimistöntutkija: Nimet maalla ja kaupungissa // Hiidenkivi. 2005 : 2, s. 55
- Nimistöntutkija: Nimien lähteillä // Hiidenkivi. 2005 : 1, s. 52–53

- Nimistöntutkija: Nimien mielikuvat // Hiidenkivi. 2005 : 5, s. 55
 - Eronen, Riitta:** Ajan sana: Aikuisviihde // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 54
 - Ajan sana: Kaikki fasiliteetit // Hiidenkivi. 2005 : 5, s. 56
 - Ajan sana: Luova luokka // Hiidenkivi. 2005 : 2, s. 56
 - Ajan sana: Prekariaatin nousu // Hiidenkivi. 2005 : 3, s. 54
 - Ajan sana: Salasanoja // Hiidenkivi. 2005 : 1, s. 54
 - Ajan sana: Voimasanoja // Hiidenkivi. 2005 : 6, s. 56
 - Heikkinen, Vesa:** Päivystävä tekstintutkija: Elämiä verkossa // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 55
 - Päivystävä tekstintutkija: Homejuttu // Hiidenkivi. 2005 : 1, s. 55
 - Päivystävä tekstintutkija: Kiviä annetaan // Hiidenkivi. 2005 : 2, s. 57
 - Päivystävä tekstintutkija: Nyt seuraa naamaliikkeitä // Hiidenkivi. 2005 : 6, s. 57
 - Päivystävä tekstintutkija: V-tekstejä // Hiidenkivi. 2005 : 5, s. 57
 - Päivystävä tekstintutkija: Vantaan valheita // Hiidenkivi. 2005 : 3, s. 55
 - Lyytikäinen, Erkki – Yli-Paavola, Jaakko:** Varrella virran: Farelmii ja maamuuramii // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 56
 - Varrella virran: Kemijoen lohta // Hiidenkivi. 2005 : 3, s. 56
 - Varrella virran: Siperia opettaa // Hiidenkivi. 2005 : 1, s. 56
 - Varrella virran: Uitossa Kymijoella // Hiidenkivi. 2005 : 2, s. 58
 - Vehmaskoski, Maila:** Lakka ja isu: Suojakatos ja Kauhavan isä // Hiidenkivi. 2005 : 5, s. 55
 - Vilkamaa-Viitala, Marjatta:** Uskomuksia onnesta ja onnettomuudesta (Vastaus Vesta Pulkkasen kysymykseen Perjantai 13. päivä // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 53) // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 53
 - Vilppula, Matti:** Aseesta asentamiseen (Vastaus Ilkka Hallamäkisen kysymykseen Asehuoneen arvoitus // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 53) // Hiidenkivi. 2005 : 4, s. 53
 - Yli-Paavola, Jaakko:** Viis kielestä? // Hiidenkivi. 2005 : 1, s. 37
 - Viis kielestä? // Hiidenkivi. 2005 : 3, s. 43
 - Viis kielestä? // Hiidenkivi. 2005 : 5, s. 51
 - Viis kielestä? Vastaukset // Hiidenkivi. 2005 : 1, s. 43
 - Viis kielestä? Vastaukset // Hiidenkivi. 2005 : 3, s. 56
 - Viis kielestä? Vastaukset // Hiidenkivi. 2005 : 5, s. 54
- Kuukauden Kielijutut** // < URL <http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/kielijutut.shtml> >
(12 kpl)
- Arvassalo, Leija:** Kuuminta hottia // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_9_kuuminta_hottia.shtml >
- Grönros, Eija-Riitta:** Uudet sanat Kielitoimiston sanakirjassa // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_1_uudetsanat.shtml >
- Heikkilä, Elina:** Pyhäinpäivä vanhainkodissa // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_11_pyhainpaiva.shtml >
- Mikkonen, Pirjo:** Paavi Benedictus XVI // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_5_benedictus.shtml >
- Voittiko Eetu Aleksin? // < URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_4_voittiko_eetu_aleksin.shtml >
- Moilanen, Raija:** Omaa ja vierasta: karamelleja ja sipsejä // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_2_omaajavierasta.shtml >
- Piehl, Aino:** Eurooppalaisia ja Eurooppa-ongelmia // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_7_eurooppalaiset.shtml >
- Pyhälähti, Minna:** Luetelman kirjoittajan arkipäivää // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_3_luotelma.shtml >
- Räsänen, Matti:** Call center // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_6_call_center.shtml >
- Vaula, Sari:** Jokasäänsaappaat // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_10_jokasaansaappaat.shtml >
- Viertiö, Annastiina:** Nuorukainen hyppää, nuorukainen juoksee // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_8_nuorukainen.shtml >
- Vihonen, Inkaliisa:** Joulupukki joulumuoreineen // <URL http://www.kotus.fi/kielitoimisto/kielijutut/2005_12_joulupukkijoulumuoreineen.shtml >
- Reuters ruta** // Hufvudstadsbladet. – Helsingfors : Hufvudstadsbladet. ISSN 0356-0724.
Ilm. myös: <URL <http://www.kotus.fi/svenska/reuter/reuter.shtml#2006> > (24 kpl)
- Reuter, Mikael:** Båtmästarvägen och magisterexamen // Hufvudstadsbladet. 20.4.2005
 - Ekonomistuderande eller ekonomie studerande? // Hufvudstadsbladet. 9.2.2005

- Ett renare Östersjön? // Hufvudstadsbladet. 18.5.2005
- Förnamn och förstanamn // Hufvudstadsbladet. 2.3.2005
- Ge upp det omistliga? // Hufvudstadsbladet. 23.11.2005
- Kurs i första hjälpen // Hufvudstadsbladet. 8.5.2005
- Kärnområden // Hufvudstadsbladet. 1.6.2005
- Köra ner och nedkörd // Hufvudstadsbladet. 15.6.2005
- Landsorten och landsbygden // Hufvudstadsbladet. 9.3.2005
- När menar du på att man kan säga ombord? // Hufvudstadsbladet. 16.3.2005
- När öppnar affären? // Hufvudstadsbladet. 10.8.2005
- Rökrum och rökstopp // Hufvudstadsbladet. 22.12.2005
- Scenario för celiaki och schizofrena schismer // Hufvudstadsbladet. 19.1.2005
- Stambyte och annan rörrenovering // Hufvudstadsbladet. 28.9.2005
- Starkt och svagt än en gång // Hufvudstadsbladet. 14.7.2005
- Tjugoen språk och trettioett år // Hufvudstadsbladet. 5.10.2005
- Trettondag // Hufvudstadsbladet. 6.1.2005
- Tsunamin är en flodvåg // Hufvudstadsbladet. 26.1.2005
- Två dagis och ett eftis // Hufvudstadsbladet. 26.10.2005
- Utsjoki kommun och Kuopio torg // Hufvudstadsbladet. 6.4.2005
- Vad betyder kvalitativ? // Hufvudstadsbladet. 9.11.2005
- Vad är dåligt språk? // Hufvudstadsbladet. 14.9.2005
- Vi har öppet – välkommen! // Hufvudstadsbladet. 30.11.2005
- Är allting nu tillåtet? // Hufvudstadsbladet. 31.8.2005

Sana sanasta – ajan sanojen taustaa // < URL http://www.kotus.fi/sanat/sana_sanasta.shtml > (9 kpl)

Haapanen, Minna: Curling-vanhemmat (3.10.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/curlingvanhemmat.shtml> >

- Kakuro (16.12.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/kakuro.shtml> >
- Metroseksuaali ja retroseksuaali (26.10.2006) <URL http://www.kotus.fi/sanat/metroseksuaali_ja_retroseksuaali.shtml >
- Sudoku (19.10.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/sudoku.shtml> >
- Työtä tekeviä koiria (11.11.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/koirat.shtml> >

Joki, Leena: Maatuskoja (25.10.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/maatuskoja.shtml> >

Vilkamaa-Viitala, Marjatta: Onko luottoa? (14.10.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/luotto.shtml> >

- Äijät ja isot (21.11.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/aijat.shtml> >
- Ääkköset (15.9.2005) // <URL <http://www.kotus.fi/sanat/aakkoset.shtml> >

Arvostelut – Recensioner (45 sivua) (23 kpl)

Ainiala, Terhi: Recensioner (Arv. teos: Henkilöviittomien synty ja kehitys suomalaisessa viittomakieliyhteisössä / Päivi Rainö. – Helsinki, 2004) / Övers. **Monica Äikäs** // Studia anthroponymica Scandinavica. – Uppsala : Swedish Science Press [distr.]. 23 (2005), s. 134–137

Ainiala, Terhi – Johanna Mesch: Henkilönnimet viittomakielellä (Arv. teos: Henkilöviittomien synty ja kehitys suomalaisessa viittomakieliyhteisössä / Päivi Rainö. – Helsinki, 2004) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 1, s. 141–144

Arvassalo, Leija: Uusia ja vanhoja viljelykasvien nimiä (Arv. teos: Viljelykasvien nimistö = Kulturväxternas namn / toimittaneet Pentti Alanko ja Ella Rätty. – Helsinki, 2004) // Kielikello. 2005 : 2, s. 36

Arvassalo, Leija – Vihonen, Inkaliisa: Työelämän termejä (Arv. teos: Työmarkkinasanasto. – Helsinki, 2005) // Kielikello. 2005 : 4, s. 28–29

Borgström, Malin: Fras- och idiomlistor på tjeckiska och polska (Recension av: Phraseologica bohémica 1 & polonica / Red. Martti Kahla) // Språkbruk. 2005 : 2, s. 27 (Noterat)

Eronen, Riitta: Kirjallisuuden sana- ja lukukirja (Arv. teos: Kirjallisuuden sanakirja / Yrjö Hosiaisuusluoma. – Helsinki, 2003) // Kielikello. 2005 : 1, s. 36–37

Lappalainen, Hanna – Pitkänen, Kaarina: Näkökulmia Isoon suomen kielioppiin (Arv. teos: Iso suomen kielioppi / Auli Hakulinen, päätoimittaja ; Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen, Irja Alho. – Helsinki, 2004) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 4, s. 553

Lindh-Garreau, Maria: Från korrektur till språkansvar (Recension av: Skrivkänsla. Handbok i redaktionellt språkarbete / Per Amnestål. – 2005) // Språkbruk. 2005 : 4, s. 26–27

Lyytikäinen, Erkki: Kuinka ihmeellinen tapahtui (Arv. teos: Yhteistä kieltä tekemässä : näkökulmia suomen kirjakielen kehitykseen 1800-luvulla / toim Katja Huumo, Lea Laitinen ja Outi Paloposki. – Helsinki, 2004) // Hiidenkivi. 2005 : 1, s. 37

Maamies, Sari: Ohjeita tekstin ulkoasun muotoiluun (Arv. teos: Typografian käsikirja / Markus Itkonen. – Hel-

sinki, 2003) // Kielikello. 2005 : 1, s. 38

- Paikkala, Sirkka:** Kirjaesittely: Se tavallinen Virtanen. Suomalaisen sukunimikäytännön modernisoituminen 1850-luvulta vuoteen 1921 / Sirkka Paikkala // Rivista italiana di onomastica. – Roma : Societa` Editrice Romana. Vol. 9 (2005) : 2, s. 518
- Nimi- ja sanasemantiikkaa Slovakiasta (Arv. teokset: Selecta linguistica et onomastica. Vincent Blanár zum 80. Geburtstag zugeeignet / Ernst Eichler ... et al.). – Leipzig : Universitätsverlag, 2001 ; Theorie des Eigennamens : Status, Organisation und Funktionieren der Eigennamen in der gesellschaftlichen Kommunikation / von Vincent Blanár. – Hildesheim : Georg Olms, 2001) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen Seura. 2005 : 3, s. 423–430
- Paile, Alexander:** Datorn granskar språket (Recension av: Datorn granskar språket / Rickard Domeij. – Stockholm, 2005) // Språkbruk. 2005 : 3, s. 36
- Tillgängliga webbplatser (Recension av: Tillgängliga webbplatser – i praktiken / Helena Englund och Maria Sundin. – Stockholm, 2004) // Språkbruk. 2005 : 1, s. 27
- Piehl, Aino – Sommardahl, Eivor:** Ny språklitteratur: Finland // Språk i Norden 2005, s. 246–251
- Reuter, Mikael:** Ny bok om fonetikens grunder (Recension av: Fonetikens grunder / Olle Engstrand. – Lund, 2004) // Språkbruk. 2005 : 1, s. 26
- Räsänen, Matti:** Valtioneuvoston sanasto (Arv. teos: Valtioneuvoston sanasto. Valtioneuvoston kanslia. – Helsinki, 2004) // Kielikello. 2005 : 3, s. 35
- Wallin, Sofia:** Ny upplaga av Finsk-svensk utbildningsordlista (Recension av: Finsk-svensk utbildningsordlista / Utbildningsstyrelsen och Forskningscentralen för de inhemska språken) // Språkbruk. 2005 : 1, s. 28
- Westerberg, Pia:** Arbetsmarknadsord (Recension av: Työmarkkinasanasto = Abetsmarknadsordlista. Centrala begrepp inom statens arbetsgivar- och personalpolitik / Valtiovarainministeriö ja valtioneuvoston kanslia. – Helsinki, 2005) // Språkbruk. 2005 : 4, s. 27
- Namnsdagsalmanacka (Recension av: Yliopiston nimipäiväalmanacka 2006 = Universitetes namnsdagsalmanacka 2006. – Helsingfors, 2005) // Språkbruk. 2005 : 4, s. 27
- Ny grekisk ordbok (Recension av: Nordstedts grekiska ordbok / Projektledare: Inger Hesslin Rider, redaktör: Christos Pappas) // Språkbruk. 2005 : 4, s. 27
- Ny högskoleordlista (Recension av: Korkeakoulusanasto – Högskoleordlista / Statsrådets kansli och undervisningsministeriet. – Helsingfors, 2005) // Språkbruk. 2005 : 1, s. 28
- Vihonen, Inkaliisa:** Käännössuomi ja supisuomi (Arv. teos: Käännössuomeksi – Tutkimuksia suomennosten kielestä / Anna Mauranen & Jarmo H. Jantunen (suom.). – Tampere, 2005) // Kielikello. 2005 : 4, s. 37–38 (Kirjoja)

Bibliografiat – Bibliografier (13 sivua)

- Kristiansson-Seppälä, Anna-Liisa:** Julkaisut vuonna 2004 // Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken. Toimintakertomus 2004. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2005, s. 33–45 <URL: http://www.kotus.fi/kotus/kertomus_2004.pdf>

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus
www.kotus.fi